Ի. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5212 — ՄԱՐՏ 24/6 ԱՊՐԻԼ 1903 — ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ — 8 ՄՈՒՀԱՌՐԻՄ 1321 — Ի. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5212

درعلیه‌ده غلطه‌ده «آره‌ول» غزته‌سی اداره‌سی

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ԳԱԼԻՊ, Գալաթիա, Քամանցօ փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար տարեկան	140	ղրշ.
» » » » վեցամսեայ	70	»
» » » » եռամսեայ	40	»
Օտար երկիրներու համար տարեկան	40	Ֆրանկ
» » » » վեցամսեայ	20	»

Դրամի փոխարէն փոստային փոյլ կ'ընդունուի, 115 զրուշի փոյլը 100 զրուշի հաշուով:
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդից կը վերցուին:

Մանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ 20

ՆԱՄԱԿ ՄԱՐՍԻԼԻԱՅԷՆ

(ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի)

ՄԱՐՍԻԼԻԱ, 17 Մարտ

Բարիզի մէջ անպաչտօն կերպով գըտնուող հանրածանօթ Գշնըլարցի Թադէոս քահանայ Փափազեանի գայթակղական ընթացքները եւ Բոնթէս Փիլատոսի ծուլակը ձգած տասներկու հայ աղջիկ եւ մանչ որբերու խնդրոյն մէջ յիշեալ քահանային ունեցած դատապարտելի մեղակցութիւնը, նաեւ յիշեալին եկեղեցական տարազով Բարիզ եւ այլուր պուլվարներու վրայ ունեցած մարացկանութեան եւ ուրիշ գայթակղական արարքները ծանօթ են։ Այս մասին Բարիզի Հայոց հոգեւոր հովիւ Տ. Վասիլապուհ քէնց. Քիպարեան եւ տեղւոյն ազգային մասրան Հոգաբարձութիւնը ընդարձակ տեղեկագիր մը զրկած են արդէն Եւրոպայի Առաջնորդ Տ. Դէորգ եպիսկոպոս Իւթիճեանի եւ հարկ եղած ազդու անօրինութիւնը խնդրած են։

Տ. Դէորգ եպիսկոպոս խնդիրը մանրամասնօրէն տեղեկագրած ըլլալով Ս. Հայրապետին՝ կը սպասուի հայրապետական բարձրագոյն տնօրինութեան՝ միանգամ ընդ միշտ վերջ արուելու համար յիշեալ անարգան քահանայի դատապարտելի ընթացքին, որ արդէն չափազանցութեան հասած է։

Պուլկարիայէն եւ Ռումանիայէն Հոգաբարձութիւններէն եւ ծնողներէն ոմանք սկսած են խնդրագիր տեղացնել Եւրոպայի առաջնորդութեան, սասկապէս գանգատելով Թադէոս քահանայ Փափազեանի որդւոյն՝ Մգուսուս Փափազեանի որբահաւաքման ծանօթ խնդրոյ մասին։ Տէր Դէորգ եպիսկոպոս յանդիմանագիր ուղղելով կը պատասխանէ թէ կանուխէն երբ վերոյիշեալ երիտասարդը սկսած էր իրենցմէ հաւաքել խեղճ տղեկները, իրենք խորհած չէին գէթ անգամ մը դիմում ընել իրեն, իբրեւ Առաջնորդի, եւ, ապահովութիւն ձեռք բերել, թէ՝ ինքը Առաջնորդը երբէք որ եւ իցէ տեղեկութիւն չուներ յիշեալ երիտասարդի ձեռնարկի մասին, որ առանց Առաջնորդի եւ Բարիզի Հոգաբարձութեան գիտութեանը, գրեթէ գաղտագողի Բարիզէն ճամբայ ելած եւ անցած էր Ռումանիա ու Պուլկարիա եւ սկսած էր հաւաքել որբերը։ Արդարեւ դատապարտելի են այն Հոգաբարձութիւնները կամ տղոց պաշտպանները որոնք առանց Ս. Առաջնորդի պաշտօնական յանձնարարութիւնը տեսնելու վերոյիշեալ երիտասարդին ձեռքը՝ ամենամեծ անխոհեմութիւնը ունեցած էին 7էն 14 տարեկան տասներկու աղջիկ եւ մանչ զաւակներ վստահելու անծանօթ երիտասարդի մը։ Նոյն անխոհեմներուն մէջ կը դասուի Սիլիստրէի եկեղեցիին երաժիշտը՝ որ իր մէկ աղջիկ եւ երկու մանչ զաւակները յանձնած է վերոյիշեալ երիտասարդին. արդեօք պարոն երաժիշտի զաւակներն ալ որբ էին։

Տ. Դէորգ եպիսկոպոս արդէն բոլորովին թողած ըլլալով տեղւոյս մասնաւոր հովուութեան պաշտօնը, ըստ խնդրանաց Հոգաբարձութեան, պիտի կենայ մինչեւ Զատիկ։ Ժողովուրդը առանց հոգեւոր մխիթարութեան չմնալու համար։

Տեղւոյս հովուութեան համար Առաջնորդ Սրբազանը ժողովին յանձնած է ընտրելիներու ցանկ մը՝ որուն գլուխը կը գտնուին Տ. Աւետիս քահանայ Շողոքեան ի Գահիրէ, Տ. Արիստակէս Ֆէչլեան եւ Տ. Օհան Մանդակունի ի Պուլկարիա։

ԹՂԹԱԿԻՑ

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹՈՒՄԹՈՆԸ (20)

ԺՕՐԺ ՕՆԷ

ԿԵԱՆՔԻ ՊԱՅՔԱՐՆԵՐԸ

ԱԼՔՈԼԱՎԱՃԱՌԸ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

Ռ

Կառքին բուռն սեղմումէն սրունգը ազատելու համար ըրած փորձին առեն այնպիսի բուռն ցաւ մը զգացած էր Քրիսթիան, որ հեծեծիւն մըն ալ արձակելով անշարժ մնացած էր հողին վրայ։

—Աղջիկս, Թեւիդ տակ առ զայն եւ եւ դէպ ի մեր կողմը հրէ։ Անկարելի է որ լծակը ձգենք... օ՜ն, ճամապարէ։ Եղա՛ւ։

Քրիսթիան, բոլորովին ազատած կառքին սեղմումէն, հիմա կը հանգչէր հողին վրայ։ Աթաթելով իր նուաղումէն եւ մեքենավարին կողմէ չօշափուելով՝ Քրիսթիան ահեռւոյն ճիչ մը արձակած էր. կը խնդրէր որ ձեռք չդպցնեն իրեն։

—Կը զգամ թէ սրունգս խորտակուած է... մի՛ շարժէք տեղէս։

—Սակայն չէք կրնար խոտորուն մէջ մնալ, ըսաւ տանտէրը... Զաւակս, Բլոտին հետ տուն վազէ, եւ մօրդ ըսէ որ անկողին մը պատրաստէ... Բլօտ, սանդուխ մը բե՛ր, անով պառդարակ մը կը շինենք։

Քառորդ մը յետոյ, Քրիսթիան կը գտնուէր Նորմանտական հանդուստաւէտ տան մը վերնայարկը, ու մօքնավարը ղրկած էր Տոքթ. Օկանեանի, որ այդ պահուն օգնականութեան եկած էր Թրուվիլ։ Այն տունը՝ ուր դիպուածը այնքան տարաբախտօրէն առաջնորդած էր Քրիսթիանը, կը վերաբերէր Հարնուա ընտանիքին։ Այդ ընտանիքը կը կազմէին հայր մը, մայր մը ու իրենց աղջիկը, որոնք կը ընակէին այդ չէնքին մէջ. կէս մը ապարակ, կէս մը ամբարանոց էր ան. ամէն տարի գործերու դադարման եղանակին, երկու ամիսի չափ գիւղաքաղաքացիութեան կուգային հոս։

Պ. Սէպասթիէն Հարնուա, ապրանքի յանձնակատար, օգոստոս եւ սեպտեմբեր ամիսներուն բոլորովին ազատ էր, գործ չունենալուն պատճառաւ։ Շաբաթը անգամ մը Բարիզ կ'երթար՝ իր գործերուն համար։ Բայց որովհետեւ իր յանձնորդներն ալ իրեն պէս գիւղաքաղաքացիութեան մէջ կը գտնուէին, իր պաշտօնեաներուն վրայ հսկելու համար միայն Բարիզ կ'երթար քանի թէ գործ ընելու։ Մնաց որ յանձնակատարութեան գործը յաջող չէր ընթանար քանի մը տարիէ ի վեր։ Հարնուա տունը, որ Սէպասթիէնի հօր տնօրէնութեան տակ, հրապարակի ամէնէն զօրաւոր տուներէն մէկն էր, հետզհետէ սկսարացած էր։ Ամերիկայի մէջ պատահած յաջորդական սնանկութիւններ չատ վնաս հասցուցած էին առեւտրական այդ բարգաւաճ ձեռնարկին։ Հարնուայի վարկը, առաջնակարգ սկզբան, բացարձակ երաշխաւորութիւն էր ընծայեր ալեւոյ։ Առեւտրական գործառնութիւններն ալ նուազած էին վստահութեան պէս։ Ու Սէպասթիէն, գէշ պարտկուած դառնալու համար մը, հանդիսատես կ'ըլլար իր առեւտրական տան քայքայումին, առանց կարենալու կասեցնել զայն։ Լեզուին կուտար յաճախ։

—Ակ եւս անկարելի դարձած է գործ ընել։ Ո՛ւ եւ է ապահովութիւն չենք ծայուիր։ Ամէն տարի հաստատառներուն կը ծանուցուի թէ իրենց եկամուտները պիտի նուազին նորանստատ տուրքերով, եւ դրամատէրերուն թէ սեփականութիւնը երկար առեն փոխանցելի չպիտի ըլլայ։ Ու տակաւին կը զարմանան թէ մեր դրամագլուխները օտար երկիր կը գաղթեն եւ Ֆրանսական ճարտարարուեստը անգործութեան կը դատապարտուի։ Ցրանսան կորսնցնելու միտք ունեցող մարդոց հետ գործ ունինք մենք։

Սէպասթիէնի կինը իրմէ աւելի մտացի, գործերը հաշուեյարդարումի ենթարկելու գաղափարը կը ջատագովէր։ Եթէ հարաւային Ամերիկա մեկնէին, կարելի պիտի ըլլար, հրապարակի վրայ գտնուած իրենց պարտականներէն մաս մը բան գանձել։ Նամակներու միջոցաւ չէր կարելի պահանջները ստանալ։ Իրենց առեւտրական դրամագլուխը ծախսելով՝ պիտի կրնային համեստօրէն ապրիլ։ Հարնուա կը յամառէր պայքարիլ զինքը կործանման առաջ։

Պարտնոր հոսանքին դէմ, առանց վանալու թէ ամէնագէշ ձախողումներ կրնային առաջ գալ։

Գալով օրիորդ Ժընըվիէվ Հարնուայի, քաղցրութեան ու հրապոյրի մարմնացումն իսկ էր։ Տասներեօթ տարեկան, մարգարտափայլ սպիտակութեամբ խարտիւղի մըն էր, անիալ մետաքսի պէս մաղերով։ Իր սեւ աչքերը կը լուսաւորէին փափուկ դէմքը, ուր ժպտուն շրթունքներու կարմիրը հեշտալի ոգեւորութիւն մը կը գրէներ։ Պարզունակ, արիասիրտ, անկեղծ, տան բերկրանքն էր՝ զոր կը զուարթացնէր իր ծիծաղով։ Հօրը յամառութենէն քիչ մը ինչ ալ ունէր։ Եւ երբ հօրը առեւտրական տան հաշուեյարդարումի խնդիրը յուզուած էր իր ներկայութեան, մանկամարդ աղջիկը կարծիք յայտնած էր որ պայքարը շարունակուի։ Այսպէս՝ հայրը հպարտութեամբ կ'ըսէր. «Ժընըվիէվ ճըշմարիտ Հարնուա մըն է. իր մեծ հօրը կը նմանի։»

Այդ պատուական ընտանիքին մէջ էր որ Քրիսթիան ինկած էր երկնաքարի մը պէս։ Զորս ժամէ ի վեր՝ անձկութեան մէջ քրտինք կը թափէր անկողնի վերմակներուն տակ, Պ. Հարնուայի բարեկամական հոգածութիւնը վայելելով, երբ երկնի կապ մը կանգ առաւ դալարապատ վանդակապատին առջեւ։ Վէրնիէ-Մարէօյլ եւ Տոքթ. Օկաներ կը զբաղուէին կառքին մէջ։ Ծառայ մը վար իջաւ կառապանին տեղէն, անուակ մը բռնած, որուն մէջ կային վիրաբուժական գործողութեան յատուկ բոլոր գործիքները ու վիրադարմանութեան համար անհրաժեշտ եղող բոլոր առարկաները։ Շնչապառ, անձկալից, կարմրած, Վէրնիէ ներս մտաւ Քրիսթիանի սենեակէն, տիկին Հարնուայի առաջնորդութեամբ։ Եւ երբ Վէրնիէ տեսաւ որ իր ժառանգորդը ժժգոյն ժպիտով մը կ'ընդունէր զինքը, ըսաւ.

—Վերջապէս գլխուդ փորձանք մը հասցուցիր այդ անչահ մեքենայով։ Գոհ չպիտի ըլլաս, մինչեւ որ այս ախարքի վրայ մինակ չձգես զիս, այնպէս չէ՞։

Այսպէս իր դժգոհութիւնը յայտնելէ յետոյ, ողջագուրեց Քրիսթիանը, շօշափեց ձեռքերը՝ զոր հրատարոր գտաւ։ Խօսքը բժիշկին ուղղելով, ըսաւ.

—Չե՞մ մեռեր. աս ալ բան մըն է։

(Շարունակելի)

ԿԻՆԵՐԸ...

(ՆՈՐԱՎԷՊ)

Բ

(Շար. տարբի թիւեն եւ վերջ)

Հինգ վեց ամիս ալ անցած էր։ Մեքլամաղդիկ բայց անտաղտապ կեանք մը կը վարէի առանձին։ Այս միջոցին, ճամբուս վրայ հանդիպող Տոն Սէրվանի հետ գժտուեցանք անկարեւոր խնդիրի մը համար։ Մենամարտի հրաւիրած էինք զիրար։ Ես կարծէի թէ Լիւսիէն բնաւ ազդեցութիւն չունի այս զայրոյթի մասին։ Ուրիշ դերասանուհիի մը համար անհամաձայնութիւն ծագած էր մեր միջեւ, ուրիշ կին մը պատճառ եղած էր այս մենամարտին։

Մենամարտի որոշում տրուած օրուան իրիկունը, կարգադրեցի բոլոր գործերս։ Այլ եւս պատրաստ էի խոյանիս հետ կռուելու։ Հանդիսաւորէն անցուցի այն գիշերը։ Որովհետեւ արդէն շատ չէի սիրեր կեանքը. այս մենամարտը քունս անգամ չէր կրնար վրդովել։ Առաւօտուն՝ հանդարտօրէն արթննալով, մինչ զբաղած էի արդուզարդս ընելով, սպասաւորս սենեակէն ներս մտաւ ու ըսաւ.

—Տիկինը կ'ուզէ անպատճառ տեսնել ձեզ։

Շուարեցայ, մնացի։ Սպասաւորին՝ Տիկին անուանածը Լիւսիէնն էր։ Ի՞նչ գործ ունէր հոս, ինչո՞ւ համար կ'ուզէր տեսնել զիս։ Անտարակոյս, նորէն խաբելու համար... Թերեւս որպէս զի ազատէ իր տարիածուին՝ Տոն Սէրվանի հետ տեղի ունենալիք մենամարտն արգիլելու համար...։ Սկսայ բարկութենէս դողդղալ։ Այնչափ ցածութիւն կը նկատէի այս կնոջ քաջութիւնը, որ չէի ուզեր երեսը տեսնել։

—Դնա՛, ըսէ՛ անոր թէ հոս գործ չունի, ըսի։

Սպասաւորս դուրս ելլելու միջոցին, Լիւսիէնն սենեակէս ներս մտնելով՝ ըսաւ.

—Կը մերժե՞ս ընդունիլ զիս, այնպէս չէ՞... միթէ ես արժանի եմ այդ վարմունքիդ։

Այդ կնոջ երեսը տեսնել, ձայնը լսել կը բաւէր՝ զիս տագնապի մատնելու համար։ Մինչդեռ ես չուարած էի թէ, ինչ պատասխան տայի, Լիւսիէնն ինձի մօտենալով՝ աւելցուց.

—Բեղի հետ անպատճառ տեսակցիլ կ'ուզեմ, անպատճառ...։

Լուրջ դէմք մը ստանալով ու անխռովութիւնս ըստ կարի պահպանելով՝ նստայ։ Ան ալ ճիշդ դիմացս նստաւ։ Խօսելու համարձակութիւն ցոյց չէր տար հիմա։ Կեղծ լրջութիւնով մը ըսի.

—Բնաւ միտքս չէի բերեր անդամ մըն ալ տեսնել ձեզ, տիկին մանաւանդ իմ տանս մէջ...։ Ի՞նչ աստիճանի կարեւոր բան տեղի ունեցաւ, որ մեր վարած այս նորակերտ կեանքին մէջ ձեզ յիշեցնէր մեր հին բարեկամութիւնն ու հոս գալու համարձակութիւն տար ձեզ...։

Այս խօսքերը ըսած միջոցիս, անոր կարեւորութիւն չտալ ձեւացնելով, կը ջանայի անտարբերութիւն ցոյց տալ։ Լիւսիէնն պատասխանեց դողալով.

—Կ'աղաչեմ, ժա՛ք, այսչափ անողորմ մի ըլլար։ Գէթ մէկ վայրկեանի համար՝ ներէ՛ ինծի։ Դիտեմ, շատ անհաղթիսը ըրի քեզ, եւ սակայն ես ալ դժբախտ եմ։ Քուկինէդ ոչ նուազ դժնդակ է այն աղէտը՝ որուն ենթակայ կը գտնուիմ։ Ապառով էի թէ չէիր ուզեր զիս հոս ընդունիլ, սպասաւորին հետ խօսած միջոցիդ լսեցի. սակայն եթէ կարելի չըլլար քովդ գալ, փողոցին մէջ պիտի սպասէի քեզ...։

Պ. Սէպասթիէն Հարնուա, ապրանքի յանձնակատար, օգոստոս եւ սեպտեմբեր ամիսներուն բոլորովին ազատ էր, գործ չունենալուն պատճառաւ։ Շաբաթը անգամ մը Բարիզ կ'երթար՝ իր գործերուն համար։ Բայց որովհետեւ իր յանձնորդներն ալ իրեն պէս գիւղաքաղաքացիութեան մէջ կը գտնուէին, իր պաշտօնեաներուն վրայ հսկելու համար միայն Բարիզ կ'երթար քանի թէ գործ ընելու։ Մնաց որ յանձնակատարութեան գործը յաջող չէր ընթանար քանի մը տարիէ ի վեր։ Հարնուա տունը, որ Սէպասթիէնի հօր տնօրէնութեան տակ, հրապարակի ամէնէն զօրաւոր տուներէն մէկն էր, հետզհետէ սկսարացած էր։ Ամերիկայի մէջ պատահած յաջորդական սնանկութիւններ չատ վնաս հասցուցած էին առեւտրական այդ բարգաւաճ ձեռնարկին։ Հարնուայի վարկը, առաջնակարգ սկզբան, բացարձակ երաշխաւորութիւն էր ընծայեր ալեւոյ։ Առեւտրական գործառնութիւններն ալ նուազած էին վստահութեան պէս։ Ու Սէպասթիէն, գէշ պարտկուած դառնալու համար մը, հանդիսատես կ'ըլլար իր առեւտրական տան քայքայումին, առանց կարենալու կասեցնել զայն։ Լեզուին կուտար յաճախ։

—Ակ եւս անկարելի դարձած է գործ ընել։ Ո՛ւ եւ է ապահովութիւն չենք ծայուիր։ Ամէն տարի հաստատառներուն կը ծանուցուի թէ իրենց եկամուտները պիտի նուազին նորանստատ տուրքերով, եւ դրամատէրերուն թէ սեփականութիւնը երկար առեն փոխանցելի չպիտի ըլլայ։ Ու տակաւին կը զարմանան թէ մեր դրամագլուխները օտար երկիր կը գաղթեն եւ Ֆրանսական ճարտարարուեստը անգործութեան կը դատապարտուի։ Ֆրանսան կորսնցնելու միտք ունեցող մարդոց հետ գործ ունինք մենք։

Սէպասթիէնի կինը իրմէ աւելի մտացի, գործերը հաշուեյարդարումի ենթարկելու գաղափարը կը ջատագովէր։ Եթէ հարաւային Ամերիկա մեկնէին, կարելի պիտի ըլլար, հրապարակի վրայ գտնուած իրենց պարտականներէն մաս մը բան գանձել։ Նամակներու միջոցաւ չէր կարելի պահանջները ստանալ։ Իրենց առեւտրական դրամագլուխը ծախսելով՝ պիտի կրնային համեստօրէն ապրիլ։ Հարնուա կը յամառէր պայքարիլ զինքը կործանման առաջ։

Պարտնոր հոսանքին դէմ, առանց վանալու թէ ամէնագէշ ձախողումներ կրնային առաջ գալ։

Գալով օրիորդ Ժընըվիէվ Հարնուայի, քաղցրութեան ու հրապոյրի մարմնացումն իսկ էր։ Տասներեօթ տարեկան, մարգարտափայլ սպիտակութեամբ խարտիւղի մըն էր, անիալ մետաքսի պէս մաղերով։ Իր սեւ աչքերը կը լուսաւորէին փափուկ դէմքը, ուր ժպտուն շրթունքներու կարմիրը հեշտալի ոգեւորութիւն մը կը գրէներ։ Պարզունակ, արիասիրտ, անկեղծ, տան բերկրանքն էր՝ զոր կը զուարթացնէր իր ծիծաղով։ Հօրը յամառութենէն քիչ մը ինչ ալ ունէր։ Եւ երբ հօրը առեւտրական տան հաշուեյարդարումի խնդիրը յուզուած էր իր ներկայութեան, մանկամարդ աղջիկը կարծիք յայտնած էր որ պայքարը շարունակուի։ Այսպէս՝ հայրը հպարտութեամբ կ'ըսէր. «Ժընըվիէվ ճըշմարիտ Հարնուա մըն է. իր մեծ հօրը կը նմանի։»

Այդ պատուական ընտանիքին մէջ էր որ Քրիսթիան ինկած էր երկնաքարի մը պէս։ Զորս ժամէ ի վեր՝ անձկութեան մէջ քրտինք կը թափէր անկողնի վերմակներուն տակ, Պ. Հարնուայի բարեկամական հոգածութիւնը վայելելով, երբ երկնի կապ մը կանգ առաւ դալարապատ վանդակապատին առջեւ։ Վէրնիէ-Մարէօյլ եւ Տոքթ. Օկաներ կը զբաղուէին կառքին մէջ։ Ծառայ մը վար իջաւ կառապանին տեղէն, անուակ մը բռնած, որուն մէջ կային վիրաբուժական գործողութեան յատուկ բոլոր գործիքները ու վիրադարմանութեան համար անհրաժեշտ եղող բոլոր առարկաները։ Շնչապառ, անձկալից, կարմրած, Վէրնիէ ներս մտաւ Քրիսթիանի սենեակէն, տիկին Հարնուայի առաջնորդութեամբ։ Եւ երբ Վէրնիէ տեսաւ որ իր ժառանգորդը ժժգոյն ժպիտով մը կ'ընդունէր զինքը, ըսաւ.

—Վերջապէս գլխուդ փորձանք մը հասցուցիր այդ անչահ մեքենայով։ Գոհ չպիտի ըլլաս, մինչեւ որ այս ախարքի վրայ մինակ չձգես զիս, այնպէս չէ՞։

Այսպէս իր դժգոհութիւնը յայտնելէ յետոյ, ողջագուրեց Քրիսթիանը, շօշափեց ձեռքերը՝ զոր հրատարոր գտաւ։ Խօսքը բժիշկին ուղղելով, ըսաւ.

—Չե՞մ մեռեր. աս ալ բան մըն է։

(Շարունակելի)

ԳՐԱԽՕՍԱԿԱՆ (*)

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԴԱՍԱԳԻՐՔԵՐ

102. Նեվանի, արգելանքներ.— Նեվանի կը նշանակէ «արգելումներ, արգիլուած բաներ» (défenses, prohibitions). իսկ արգելանքի հոմանիշներն են «արգելանոց, արգելատուն, փակարան, բանտ». (թ. 137)։

103. Նիմքբտիսի, երախտիք տեսած. — Երախտընկալ։

104. Շարդնամէ, պայմանագիր. — Շարդնամէ է «Պայմանատեր կամ յանձնառութիւններու տեսր» (Cahier des charges) ինչպիսի են Օսմանեան Պետութեան ու Բժիթի կամ երկաթուղիներու վարչութեան միջեւ հանդիսացած կանոնները։ Զարմանալի բան... ինչո՞ւ համար միթէ բան մը կ'ուզէ՞ք ինէ, միթէ հոս տակաւին մնացին բաներ՝ զորս պատուած այրած չըլլաք, եթէ այո՛, հրամեցէք, ինչ որ ունիք՝ առէք... իսկ եթէ դրամական օգնութեան մը կարօտ էք...

—Օ՜հ... կը ծաղրես զիս, այնպէս չէ՞ չկրցիր հասկնալ հոս գալու, պատճառը։

—Ո՛չ...

—Չէ՞ որ այսօր պիտի մենամարտիս. չէ՞ որ ինծի համար Տոն Սէրվանի հետ պիտի կռուիս։

—Ո՛չ, տիկին, սխալ է ձեր առած տեղեկութիւնը. դուք բնաւ կարեւորութիւն չունիք. այս մենամարտը տեղի կ'ունենայ գեղանի դերասանուհիի մը համար, զոր կը սիրեմ... անշուշտ դուք ալ իմացած էք զայն։

—Այո՛, գիտեմ...կ'երեւի թէ գիտեմ, զայն ալ ինծի համար կը սիրես ... Տոն Սէրվանի հետ ինծի համար կը մենամարտիս։

—Երբե՛ք... կը ժխտեմ... դուք այլեւս գոյութիւն չունիք ինծի համար... մոռցած եմ ձեզ ... չեմ սիրեր ձեզ ... չեմ ուզեր ձեզ... տեսէ՛ք, նոյն իսկ չէի փափաքեր տանս մէջ ընդունիլ ձեզ։

—Ո՛չ, ժա՛ք, ոչ, դուն կը սիրես զիս, երկուքդ ալ ինծի համար կը մենամարտիք։ Այդ առեւտրական պատճառը տարբեր է, բայց իսկական պատճառն իմ անձն է։ Սակայն ես պատրաստ եմ մեռնելու, բաւական է որ ինծի համար մենամարտ տեղի չունենայ... չեմ ուզեր, այո՛ մենամարտը տեղի չպիտի ունենայ։

Այս խօսքերը ըսած պահուն, սկսած էր լալ, սակայն ես փոխանակ ոտէ ընդածուելու ա՛լ աւելի կը զայրանայի։

Բոլոր հաստատակամութիւնս կ'ամփոփէի չեմեղդելու համար այս կինը, որ ինծի մատեցած էր՝ իր տարփածուն պաշտպանելու դիտումով։

Լիւսիէնն ծնրադրեց առջեւս ու ձեռքերը կարկառելով՝ ըսաւ պաղատագին.

—Ներէ ինծի, ժա՛ք, ներէ ինծի ... այլեւս մի՛ւտ քուկդ եմ... եւս կեցիր այս մենամարտն ընելէ...

Ձեռքովս մէկ կողմ հրեցի զինքն ու սկսայ գոռել.

—Դնա՛ սակէ... հիմա դնա... սիրականդ ազատելու համար դիմացս ելար, այնպէս չէ՞. կը համարձակիս երես առ երես խօսիլ զայս, այնպէս չէ՞... կորսուէ այս տեղէն... հիմա, հիմա դուրս ելիր... իմ բոլոր երջանկութիւնս ինծմէ յափշտակող մարդու մը համար աղաչելո՞ւ գալ. եւ չիտակը խօսելով՝ ես այսչափ վեհանձն չեմ... քանի որ զայն կը սիրես..., դնա՛, անոր աղաչէ։

Լիւսիէնն, իբր թէ երեսին վրայ մրրակի հարուած մը կրած ըլլար, մէկ ոստումով ելաւ տեղէն։ Դէմքը ժժգունած էր, աչքերը ակնակապիճներէն դուրս ցատքած էին։ Անօրինակ բարկութիւնով մը պատասխանեց.

—Այդպէ՞ս ուրեմն... չատ լաւ... քանի որ դուն չես հասկնար, ես ինչ ընեմ։ Եթէ Տոն Սէրվանը սիրած ըլլայի, կուգայի հոս։ Կը կարծես թէ խօսքս չազդեր անոր... ապուշ... եթէ գիտնայի այսպէս ըլլալդ, բնաւ չէի սիրեր զիս։ Սէրը միայն զիս մեզ զատուիլ քեզմէ. քու ստացած բոլոր սիրային նամակներդ պատռելս, յիշատակներդ այրելս նախանձոտութեան հետեւանք էին։ Բովէ՛ղ խոյս կուտայի՝ մտածելով թէ ձեզ նման կիներու մասին տարբանք մնուցանելը լաւ բան մը չէր, ուստի եւ կ'ուզէի ուծանալ քեզմէ. այո՛... կ'ուզես հաւատա, կ'ուզես, մի՛ հաւատար. ամէն բան վերջացած է այլ եւս... Ասոր համար կ'ուզէի քեզմէ հեռու ապրիլ, բայց դուն չի կրցիր ըմբռնել, կամ չէիր կրնար ըմբռնել։ Քեզ չսիրող կին մը, ինչո՞ւ համար կենակցէր քեզի հետ. ինչո՞ւ համար քեզի հետ անցուցած կեանքն ամենէն երջանիկը համարէր, ինչո՞ւ համար մենամարտելիք օրդ քեզ ազատելու դար, ինչո՞ւ համար, դիտեմ թէ Տոն Սէրվան պիտի սպաննէ քեզ, եւ եթէ մեռնի՛ս դուն, ես չեմ կրնար ապրիլ... Սկսամ՝ կը սիրէի քեզ, այս տարփանքին հետեւանօք մեռնելու գիտակցութիւն ունենալով հանդերձ՝ կը սիրէի, բայց սէրս պաղեցաւ այլ եւս. հիմա կ'ատեմ քեզ, վասն զի ապուշ ես... վասն զի դուն բնաւ բան մը չհասկցող, կնոջ մը սիրաը չճանչցող մարդ մըն ես... գնա՛, մենամարտէ՛... ի՛նչ կ'ուզես ընէ, բայց ապահով եղիր որ Տոն Սէրվան եթէ վիրաւորուի, ես՝ իբր հիւանդապահ մը՝ պիտի խնամեմ զինքը. այսուհետեւ իր հոգիս պիտի բռնադատեմ՝ զինքը սիրելու համար... ի հարկին պիտի յոչնտեմ սիրաս... չեմ ուզեր քեզ... տխմար, անսիրտ, անզգայ...։

Երեսիս կը ժայթքէր այս խօսքերը՝ իբր մէկմէկ նետ, ու աներեւակայելի, անլուր նախատինքներ կը տեղացնէր գլխուս։ Այնչափ կորուսած էի ինքզինքս, որ չէի գիտեր ի՛նչ ընելս. կուրծքէն մը զկլոլով՝ մինչեւ մարմարեայ վառարանը տարի զայն. յետոյ ետ քաշուեցայ, առի ատրճանակս, երեսին նշան առնել ուզեցի գոչելով.

—Թշուառա՛կան... պիտի սպաննե՛մ քեզ...։

Լիւսիէնն գետնեցիկ ձեռքերովը ծածկեց իր երեսն ու անյուսալի քաջութիւնով մը ըսաւ.

—Սպաննէ՛ զիս... կ'ուզեմ... կ'ուզեմ քու ձեռքովդ մեռնիլ կ'ուզեմ, բայց ուշադրութիւն ըրէ, որ գնդակը երեսիս չխնդիպի. յետոյ կը ազեղնամ. մեռնելէս վերջը չես հաներ ինծի...։

Օ՜հ, այս խօսքերը... բաւած էին զիս ըղբրովին սթափեցնելու։ Զայրոյթս հանդարտեցաւ մէկ վայրկեանի մէջ, մէկ կողմ դրի ատրճանակս, քուրջերու դէզի մը պէս նետուեցայ Թիկնաթոռին մէջ, ու սկսայ ինքիրենս լալ, անկարողութեանս ու համակերպութեանս գիտակից։

Օ՜հ... այս խօսքերը... ան դարձեալ այս խօսքերն ուժգնօրէն ըրած էին զիս։ Այո՛, ասոնք կնութիւն մը կը յայտանիչէին, նուրբ, տարտամ, փափուկ, ոգեպարար կնութիւն մը, հաստնարհ, չնչաբարիկ, հաղուագիւտ, խանդակաթ, աներեւակայելի կնութիւն մը, որ կը սպաննէր զիս։

Այլ եւս չկարենալով զսպել ինքզինքս, սկսայ լալ հեծեծագին։ Լիւսիէնն, իր մանրիկ, հրատոչոր ձեռքերով կը փաթաթէր մաղերս ու կ'ըսէր.

—Կը սիրե՛մ քեզ... ապառով եղիր թէ կը սիրեմ... լա՛ւ գիտցիր թէ ա՛յս է կիներուն ամենէն բուռն սէրը. եթէ ասնանք սիրեն, ան այսպէս կը սիրեն...

Կարին Թարգմ. Ա. Ն. Թ.

(*) Այս գրախօսականին նախորդները փնտռել անցեալ առտուան վերջին ամիսներուն մէջ։

ՊԱՏԱՐԱԳ

Գարնանային գեղեցիկ ցերեկ մը։ Ամենուրեք ուրախութիւն։ Ամենուրեք ուրախութիւն։ Ամենուրեք ուրախութիւն

Արտաքին Լուրեր

ԿՐՕՆԱԿԱՆ ՄԻԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Ֆրանսական կրօնական միաբանութիւնները Իտալիոյ մէջ.— Կրօնաւորներուն կարծիքները ընկերակցութեանց orkնիքն վրայ.—Շարpրkoները:

Հռոմ, 1 ապրիլ.—(Բարիզեան Թերթի մը թղթակցէն).—Ֆրանսայէն հաւած լուրերը այնքան ապաւորութիւն չգործեցին Պապին ու եկեղեցականներուն վրայ: Վստահ էին թէ Պ. Բոմպ ի գործ պիտի դնէր կրօնական միաբանութիւնները քայքայելու գործը, թէ մինչեւ ծայրագոյն կէտը պիտի յառաջանար եւ թէ Խորհրդարանին մեծամասնութիւնը իրեն նպաստաւոր պիտի ըլլար: Կրօնաւորներու եւ կրօնաւորութիւններու աչխարհին մէջ քիչ մը յուզում կը տիրէ, որովհետեւ հայութեան խնդիր մը եւ դժուարայոյծ հարցի մը գործնական լուծումը կը ներկայանայ անոնց առջեւ: Պէտք է Ֆրանսայէն հեռանալ՝ ոտքերնուն փոշիները թօթուելով, երթալ հաստատուելու համար օտար երկիրներ: Ընդհակառակը, հարկ է մնալ, ամէն օրինական միջոցներով բողոքելով եւ զինու զօրութեամբ միայն դուրս ելլել: Բաւական թուով կրօնաւորներու կարծիքը հարցուցին այս մասին, որոնցմէ ոմանք կրօնական միաբանութեանց Հռոմի ներկայացուցիչներն էին եւ ուրիշներ Վատիկանի եկեղեցականներուն կը պատկանին: Բացառութիւն կազմող քանի մը կրօնաւորներէ զատ՝ բոլոր կրօնաւորներն ալ համամիտ են թէ պէտք է թողլ տալ որ օրէնքը բռնութեամբ ի գործ դրուիր եւ այն ատեն միայն կրօնաւորները դուրս ելլելու են վանքերէն, երբ ոստիկանները թեւերնուն քաշեն հանեն զիրենք: «Այն ատեն, ըսաւ կրօնաւոր մը, դատերը պիտի սկսին: Երբ կառավարութիւնը մեզ վարէ, մեր ինչքերը դրաւելու համար, աննդեան թոշակ մը պարտի յատկացնել եւ մենք իրաւունք ունինք ըսելու թէ մեր ընակավայրէն այն ատեն միայն դուրս կ'ելլենք, երբ ապահովութիւն ստանանք ապրելու եւ բնակարան մը գտնելու: Իրաւունքը բացորոշ է այս մասին. քաղաքացի մը տունէն դուրս չեն ըներ, դատարակարգիկութեան ժղելով զայն: Դատական յետաձգումներու շնորհիւ, կարելի պիտի ըլլայ ժամանակ շահիլ, ու օրուան վարչութիւնը տաղնապի պիտի մատնուի:» Ուրիշ կրօնաւորներ ալ կը յայտարարեն թէ իրենց համար ամէն ինչ վերջացած է Ֆրանսայի մէջ, թէ ընդդիմութիւնը քանի մը չպիտի ծառայէ եւ թէ ամէնէն լաւ գործը ըրած պիտի ըլլան երկրէն դուրս ելլելով: Դիտեցի որ մեծ վանքերու եւ մենաստաններու կրօնաւորները ամէնէն աւելի կ'ուզէին անմիջապէս մեկնիլ: Շարթրէօնները ինծի ըսին թէ Կրանտ-Շարթրէօզի մէջ ոեւէ դժուարութիւն չկայ, քանի որ ուրիշ կրօնաւորներ միայն մնացած են հոն: Հաւանաբար, անոնց մեծաւորը պիտի քաշուի Սէրբոս Սան Պրունօ վանքին մէջ, Ռոսանոյի մօտ՝ Բալապրիա: Շարթրէօզի միաբանութիւնը հիմնուած է Սան Պրունօյի կողմէ: Քանի մը տարի առաջ, Շարթրէօնները գնեցին այդ պատմական վանքին աւերակները եւ շքեղօրէն նորոգեցին հին եկեղեցին, ուր ամփոփուած է իրենց հիմնադրին մարմինը: Սէրբոս Սան Պրունոյի ընակչութիւնը շատ անձնուէր է Շարթրէօններուն. անոնց վերադարձած ատեն՝ քաղաքապետութիւնը ամէն դիրութիւն տուաւ հաստատման համար: Շարթրէօններուն ընակած վայրը շատ հիանալի դիրք մը ունի, զոր Սան Պրունօ նկարագրած է արդէն: Սէրբոյ Սան Պրունոյի միաբանութեան մէջ է որ Ֆրանսայի եւ Իտալիայի վանքերուն Շարթրէօնները ապատան գտած են. մենաստանին շուրջը պիտի չենուին նաեւ ուրիշ խցիկներ, որով 150 կրօնաւորներ պիտի կրնան հոն ընակիլ ընդհանուր: Այս վանքին, ինչպէս նաեւ Սպանիոյ ու Աւստրիոյ մէջ վերջերս նոր կառուցուած գործարաններուն մէջ կրօնաւորները պիտի պատրաստին իրենց ծանօթ ըմպելին՝ շարթրէօզը: Հռոմի մէջ կարելի չէ կրօնաւորութիւններու յաւուրեայ հաստատութիւններ բանալ: Առանց Պապին մասնաւոր արտօնութեան, կիներու ոեւէ վանք չի կրնար բացուիլ: Քանի մը տարիէ ի վեր՝ Պապը միջամտած էր գործին, արգիլելու համար կրօնաւորութիւններու հաստատութեանց բազմացումը Հռոմի մէջ: Վերջերս Իտալիոյ մէջ հաստատուելու համար՝ արտօնութիւն ստացան Բարիզի Ուազօ նշանաւոր վանքին կրօնաւորները: Լարտոմի աւանները, մանաւանդ Բիէմոնթէի եւ վերին Իտալիոյ մէջ կը շատնան ֆրանսական կրօնաւոր ներու հաստատութիւնները: Ընդհանրապէս եկեղեցականութիւնը եւ բընակչութիւնը լաւ ընդունելութիւն կ'ընեն անոնց:

ՆԱԲՈԼԻԻ ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ

Ֆոն Պիլով կոմսը Իտալիոյ մէջ.— Նախարարապետին արձակուրդը.— Տեսակցութիւն Պ. Բրիսեթիի հետ:

Բարիզ, 1 ապրիլ.— Դերմանիոյ Նախարարապետ ֆոն Պիլով կոմսը. հիմա Իտալիա կը գտնուի: Ֆոն Պիլով կոմսը ասոյորութիւն ունի ամէն տարի քանի մը շաբաթ մնալ իր կնոջ ծննդավայրը, եւ այս անգամ ալ Դերմանիոյ նախարարապետին այդ ուղեւորութիւնը անոյմարելի պիտի անցնէր, եթէ Վիրէլմ Բ.ի կողմէ Հռոմ տրուելիք այցելութենէն քիչ առաջ տեղի չունենար: Դիտենք թէ ֆոն Պիլով կոմսը Սորբէնթէի գեղեցիկ երկինքին տակ պիտի երթայ յոգնութիւն առնել եւ պատրաստուիլ ապագայ պայքարներու. բայց պետական մարդերը նոյն իսկ յոգնութիւն ալ առնեն, քաղաքականութիւնը բոլորովին չի կորսնցներ իր իրաւունքները: Հազիւ թէ երկու օրէ ի վեր հոն հաստատուած էր, հեռագիր մը ծանոյց որ մօտերս պիտի հանդիպի Իտալիոյ արտաքին գործոց Նախարար Պ. Բրինէթիի: Տեսակցութիւնը տեղի ունեցաւ Նաբոլիի շրջակայքը, ուր դղեակի մը մէջ, որ Վիքթոր Էմմանուէլ թագաւորին կողմէ յատկացուած է, Իտալիոյ արտաքին գործոց նախարարը կ'ամրցնէ իր ապաքինման օրերը: Կ'ըսուի թէ այդ տեսակցութիւնը որ ժամ մը տեւած է, շատ մտերմական հանգամանք մը ունեցեր է: Առանց դժբամակելու կը հաւատանք. բայց կասկածելի պարագան այն է որ, օրինակի համար, կարեւոր գործերու վրայ խօսուած ըլլայ այդ տեսակցութեան պահուն: Անշուշտ երկուներուն միջեւ բանակցութեան առարկայ ըլլալիք չահեկան խնդիրներ չեն պակսիր, սակայն Պ. Բրինէթի զանոնք օգտակարապէս քննելու վիճակին մէջ չէր: Իտալիոյ արտաքին գործոց նախարարը որ, իր հիւանդութեան հետեւանքով, քանի մը շաբաթներէ ի վեր հեռու կը գտնուի իր պաշտօնէն, անգամ մը միայն դացած էր նոյն պաշտօնարանը, այն ալ հետեւեալ օրը այն օրերուան, ուր իտալական Թերթ մը խորհուրդ տուած էր Պ. Բրինէթիի՝ խնայել իր ոյժերուն, եւ կամ իր պաշտօնը ուրիշի թողուլ: Արդ, Պ. Բրինէթի ընաւ փափաքող չէ հեռանալ պաշտօնէ, ուր այնքան լաւ դիրք մը գրաւած է, եւ անշուշտ այնպէս կը նկատէ թէ կարեւոր գործերը կրնան յետաձգուիլ առանց մեծ վնասի, մինչեւ որ ինք կատարելապէս առողջանայ: Ատկէ կը հետեւի թէ հաւանօրէն աւելի լաւ ժամանակի մը թողուի Իտալիոյ եւ Դերմանիոյ միջեւ վերանորոգուելիք առեւտրական դաշնադրութեան փափուկ ու փշալից բանակցութիւնները:

ԷՏՈՒԱՐԴ Է.Ի ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

Դեպի Լիզպոնա.—Բորբուկալի նաւաբաժինը.—Բաղդատական նպատակը:

Լոնտոն, 31 մարտ.—Արքայական Վիքթորիա Էնտ-Ալպերթ զբօսնաւը, ուր կը գտնուի Էտուարտ թագաւորը, Բորթսմութէն այս առաւօտ միայն կրցաւ ճամբայ ելլել, վասն զի երէկ իրիկուն օդը շատ դէշ էր: Մինեռվա ու Վէնիւս յածառարակները կը հետեւէին արքայական զբօսանաւին: Այսօր բորթուկէզ նաւաբաժին մը Լիզպոնայէն ճամբայ ելաւ դէպի Պրէյէնկա, Բարվոէյրօ հրուանդանին մօտ: Հոն պիտի հանդիպի Վիքթորիա-Էնտ-Ալպերթիորուն պիտի հետեւի մինչեւ Թակէ, ուր հինգշաբթի կը սպասուի: Սպանիական կառավարութիւնը Բիլաեօ զրահաւորելիդպոնա պիտի զրկէ, ողջունելու Անգլիոյ թագաւորը: Նոյն զրահաւորը յետոյ Օրան պիտի երթայ՝ Ֆրանսայի Հանրապետութեան նախագահը ողջունելու:

—Ճիպրալթարէն հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Էտուարտ Է. չորեքշաբթի օրը հոն պիտի ժամանէ: Պաffանք, Ապուէիր, Վինտիքիվ ու Տրանա յածանրակները Մալթայէն հոն կը սպասուին, ուր պիտի մասնակցին Անգլիոյ թագաւորին ի պատիւ կատարուելիք հանդէսներուն:

—Էտուարտ թագաւորին այցելութեան նպատակին վրայ չատ չի խօսուիր: Ընդհանրապէս կ'ըսուի թէ Անգլիոյ ու Բորթուկալի թագաւորները, իրարու հետ անձնական բարեկամութիւն ունենալով, Էտուարտ Է. կը փութայ փոխադարձ այցելութիւն տալու Բարլոսի, որ անցեալ նոյեմբերին Անգլիա գացած էր: Էտուարտ Է. կատարեց նոյն թուականին իր տուած խոստումը: Ուրեմն այդ այցելութիւնը քաղաքական նպատակ մը ունենալու չէ: Կան, սակայն, շատ մը անձեր որոնք կը պնդեն թէ թագուն նպատակ մը կայ. այդ առթիւ Տէյլիսայի անունը կը տրուի: Այդ քաջամուտ քաղաքագէտները կ'ըսեն նաեւ թէ Անգլիոյ թագաւորին Լիզպոնա կատարած այցելութեան նպատակն է ոսկեզօծել այն դառնահամ դեղահաբը զոր Բորթուկալցիները պիտի ստիպուին կուլ տալ երբ Արեւել. Ափրիկէի մէջ իրենց գաղթավայրին անգլիոյ թողուիլը որոշուի: Անգլիացի մը, որուն կարծիքը բաւական չանեկան է իր ունեցած բարձր դիրքին հետեւանքով, տեսակցութեան մը պահուն սա յայտարարութիւնը ըրաւ.— «Հիմա որ Թրանսվալը եւ Օրանժը ձեռք անցուցինք, Տէլկոան մեզի համար երբեմնի ռազմագիտական կարեւորութիւնը չունի: Անոր տուեւարական արժէքն ալ այնքան հրապուրիչ չէ մեզի համար. մեր ուզածն է տնտեսական դիւրութիւններ ունենալ հոն՝ այսինքն գիւրաւոր մաքսեր եւ մեր ապրանքներուն փոխադրութեան համար ժան ու նպաստաւոր միջոցներ: Այդ դիւրութիւնները ունինք եւ պիտի ունենանք. ատոնք առ այժմ բաւական պիտի ըլլան մեզի: Բնաւ մի՛ հաւատաք թէ Տէլկոան Անգլիոյ պիտի թողուի:»

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ

Պ. Ռուզվէլթի ուղեւորութիւնը.—Ճառեր.—Պոյտներ.—Սեւամորթներու խնդիրը:

Ուաշինկթըն, 1 ապրիլ.— Նախագահ Պ. Ռուզվէլթ, այսօր, ճամբայ պիտի ելլէ հինգ շաբաթուան ուղեւորութիւն մը կատարելու Մ. Նահանգաց մէջ: Պ. Ռուզվէլթի նախագահին ուղեւորութեանց ամէնէն երկարը պիտի ըլլայ: Պիտի սեւէ ապրիլ 1էն մայիս 6. քսանրչորս նահանգներ եւ այլն պիտի այցելէ՝ 23,000 հազար քիլոմէթր տարածութեան վրայ, Պ. Ռուզվէլթի կարեւոր ճառեր պիտի արտասանէ իր ուղեւորութեան միջոցին. նաեւ ձիով մեծ պատոյներ պիտի կատարէ Եէլլոուսթոնի ընդարձակ դարաստանին, Եոզէմիթի նշանաւոր դաշտին մէջ եւ ուրիշ տեղէ՝ առաջնորդի մը հետ երկու կամ երեք ընկերներով: Ապրիլ 30ին ներկայ պիտի գտնուի Սէն-Լուիի Արուեստանդէսին բացմանը, որուն յանձնաժողովը երկու ոսկի չգադրաններ պիտի յանձնէ, մէկը՝ Պ. Ռուզվէլթի եւ միւսն ալ Ֆրանսայի Հանրապետութեան նախագահ Պ. Լուպէի համար:

—Մերակոյսը իր նիստերը դադրեցուց առանց վաւերացնելու սեւամորթ Տոքդ. Բրումի՝ Զարլսթընի մաքսատան իրեւ արկղակալ անուանումը Պ. Ռուզվէլթի հրամանով: Նախագահը պնդեց այդ անուանման վրայ, որով Զարլսթընի քաղաքապետը կը ջանայ դանկցային խորհուրդէն որոշում մը ձեռք բերել, թող չտալու համար որ սեւամորթը իր պաշտօնին ձեռնարկէ:

ՄԱՔՏՈՆԱԼՏ ՁՕՐԱՎԱՐԸ

Վախճանեալին կեանքը.—Սկովտիացիները.—Անգլիոյ պատերազմական նախարարութիւնը:

Լոնտոն, 31 մարտ.— Այսօր լուր կը տրուի թէ Մաքտոնալտ զօրավարը իր բոլոր ունեցածը կտակեր է կնոջը, որուն հետ բաւական տարիներէ ի վեր չէր կենակցեր: Զօրավարին կտակագիրը հիմա Պոմպէյ կը գտնուի: Կը ծանուցուի նաեւ ստոյգ աղբիւրէ թէ պատերազմական նախարարութիւնը առաջարկեր է որ զօրավարին դագաղը Թնդանօթի սայլի մը վրայ դրուի, բայց Լէտի Մաքտոնալտ մերժեր է, փափաք յայտնելով որ յուղարկաւորութիւնը զուտ անհատական հանգամանք մը ունենայ: Անշուշտ այդ պատճառով է որ զօրավարին ընտանիքին անդամները չընդունեցին Սկովտիոյ ընդհանուր հրամանատար Սըր Արչիպալտ Հընթը զօրավարին յայտնած փափաքը՝ յուղարկաւորութեան ներկայ գտնուելու համար: Պատերազմական նախարարութեան պաշտօնեաները, Բարիզի անգլիական դեսպանատան զինուորական կցորդը, ընդհանուր հիւպատոսը, Սկովտիոյ նախարարը եւ այլն շատ յարգանքով վարուեցան վախճանեալին կնոջ ու ընտանիքին նկատմամբ. նաեւ փափաք յայտնեցին հոն եղած յարգանքները ընծայել զօրավարին յիշատակին: Հակառակ սակայն՝ Սկովտացիները որոնք քիչ մը յամառ ըլլալու հմայաւոր ունին, կը պնդեն թէ պատերազմական նախարարութիւնը պէտք եղած ընթացքը չէ ունեցած վախճանեալին նկատմամբ եւ թէ Բարիզի անգլիական դեսպանատունը ու հիւպատոսարանը իրենց պարտականութեանցը մէջ թերացեր են, պայմանագրական պատիւները չընծայելով Մաքտոնալտ զօրավարին: Կը յարեն նաեւ թէ վախճանեալին դէմ եղած ամբաստանութիւնները անհիմն են եւ թէ զայն զինուորական ատեանի մը ներկայանալու ստիպելով, պատճառ եղած են անոր անձնասպան ըլլալուն: Սկովտիոյ մէջ կարծիքները շատ անմեպատ են, եւ եթէ այս միջոցիս եւրոպական ընդարձակ մը կատարուի, նախարարական կուսակցութիւնը պիտի կորսնցնէ:

ԻՒՄՊԼԻՐՆԵՐՈՒ ԳՈՐԾԸ

Ֆրեսհրիֆի նոր հարցաքննութիւնը.—Նորհնգեամայրը.— Սպանիոյ ժառանգութիւնը.— Ցայտնութիւններ:

Բարիզ, 1 Ապրիլ.— Նախահայր Իւմպերի մեծ շուքը երէկ տրաքեցաւ հարցաքննիչ դատաւոր Պ. Լէտէի սենեակին մէջ: Պ. Լէտէ փորձեց Ֆրէսէրիք Իւմպերիէրէն յայտարարութիւն մը խլել իր հօրը մասնակցութեան նկատմամբ: Աւելորդ է ըսել թէ հարցաքննիչ դատաւորին ջանքերը արդիւնք մը չունեցան: Երկու ժամ շարունակ նեղը դրաւ Ֆրէսէրիքը, բերնէն խօսք մը հանելու համար, բայց Ֆրէսէրիք ամէն անգամ միայն զայրոյթ յայտնեց դատական նախկինն նախարարին պատուոյն դէմ եղած յարձակումին համար: Պ. Լէտէ պատրաստած էր կարգ մը հարցումներ՝ Ֆրէսէրիքը թակարդի մէջ ձգելու համար: Ցիշեց Կիւսթաւ Իւմպերի անխոհեմ խօսքերը Սպանիոյ մէջ եղած ժառանգութեան մը մասին, որ քսան միլիոն ֆր. էր, եւ զոր Թէրէզ էէր կրնար գանձել: Մինդամայն յիշեց վկայութիւնները խորհրդական Պ. Աքքարիայի, Տոքդ. Պարթէլըմիի ու Պ. Կրընիէի, որոնք Կիւսթաւ Իւմպերի մտերիմները եղած էին: Զեռք առաւ փորձագէտ Շթայնի տեղեկագիրը որ Քրաւֆորդի կողմէ ստորագրուած թուղթի մը վրայ եղած ծանօթագրութիւնները կը վերագրէ մարդու մը, ցոյց տալով անոր տարիքը ու նկարագիրը, որ Կիւսթաւ Իւմպերիին է: Ֆրէսէրիք սակայն, լուռ մնաց, յայտարարելով միայն թէ դատավարութեան միջոցին պիտի խօսի: Պ. Լէտէ ըսաւ որ Կրանտ-Արմէ պողոտայի տան մէջ կարգ մը տեսարակներու վրայ հեռքեր գտնուած են Պ. ու Տիկին Հ.ի եղած վճարումներուն մասին: Ֆրէսէրիք պատասխանեց թէ այդ անուան սկզբնատառերը իր ազգականներուն կը վերաբերին, բայց այդ վճարումները պարտքի հատուցումներ են: Հարցաքննութիւնը յետաձգուեցաւ հինգշաբթի օրուան:

ԲԱՐԻԶԵԱՆ ՄԻԶԱԴԵՊ ՄԸ

Պ: Մարսել Բրէվոյի վրայ եղած յարձակումը.—Օր. Թուրէ դաս կը պահանջէ.— Մեհամարս մը:

Բարիզ, 1 ապրիլ.— Ոստիկանութեան դոմիսէր Պ. Ռիէօ, առջի օրը, Օր. Թուրէն ազատ արձակած ատեն, յանձնարարած էր որ հետեւեալ օրը նորէն ներկայանայ: Արդ, Օր. Թուրէ երէկ նորէն ներկայացաւ՝ իր եղբօրը հետ: Ոստիկանութեան գոմիսէրը Օր. Թուրէի հետ դնաց գրագէտներու Ընկերութեան ժողովատեղին չէնքը եւ հոն թէ Օր. Թուրէն եւ թէ դռնապանը հարցաքննեց: Երկուքն ալ մերժեցին կերպով պատմեցին դէպքին մանրամասնութիւնները: Յետոյ Օր. Թուրէ նորէն ոստիկանատուն առաջնորդուեցաւ, ուր ստորագրեց տեղեկագիրները եւ ազատ գիտնալ թէ գործը ի՛նչ պիտի ըլլայ: Ոստիկանութեան դոմիսէրը պատասխանեց թէ դատ տեղի պիտի չունենայ, քանի որ Պ. Մարսել Բրէվօ իրրեւ դատախազ չի ներկայանար: Այդ խօսքին վրայ Օր. Թուրէի այտերը շառագունեցան եւ շղագրգռեալ վիճակի մէջ գոչեց.—Կը բողոքեմ եւ դատ կըպահանջեմ կ'ուզեմ դատարանի ներկայանալ եւ հրապարակաւ խօսիլ: Եթէ գոհացում չտրուի ինծի, նորէն պիտի սկսիմ եւ այս անգամ պիտի սպանեմ Պ. Մարսել Բրէվօն:» Դոմիսէրը փորձեց զայն հանդարտեցնել: Օր. Թուրէ իր եղբօրը հետ մեկնեցաւ եւ փաստաբանի մը մօտ գնաց: Եղբայրը տուն դառնալուն պէս՝ բուռն նամակ մը ղրկեց Պ. Բրէվոյի: Երկու կողմէն վկաներ ղրկուեցան եւ այսօր Բարիզի մօտերը մենամարտ մը պիտի կատարուի Պ. Թուրէի եւ Պ. Մարսել Բրէվոյի միջեւ:

ԵՐԷԿՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՊԼԷԿՈԱՏ, 4 ապրիլ.—Մերպիոյ թագաւորը ընդունեց արտաքին գործոց նախարար Պ. Լուզանիչի հրաժարականը: Հաւանօրէն նախարարապետը փոխանորդարար պիտի վարէ այդ պաշտօնը: Կը բոնձքներու նախարար արմատական Պ. Լաղարէվիչ ալ հրաժարեցաւ՝ հիմնական օրէնքին վերաքննութեան առթիւ ծագած անհամաձայնութիւններու հետեւանքով:

ԲԵԴԵՐԱՊՈՒՐԿ.— Վլատիմիր Ալեքսանդրովիչ մեծ-դուքսը, Զարին հօրեղբայրը, երէկ Վիէննա ուղեւորեցաւ:

ՎԻԷՆՆԱ.— Բոլիքիճ Քորեսբոնցկոյ կ'ըսէ թէ Վլատիմիր Ալեքսանդրովիչ մեծ դուքսը Վիէննա պիտի չմնայ, այլ առուտուր հոս ժամանելով անմիջապէս Ռիվիէրա պիտի ուղեւորի:

ԱԹԷՆԻ.—Վոլոյէն կը հեռագրեն Նեռնն Ասքիի թէ քանի մը խռովարարներ Բաբա Սթէֆանի հրամանատարութեանը տակ, ձերբակալուեր են այն միջոցին՝ երբ ասմանագուլիսը անցնիլ կ'ուզէին Բովլեցիի մէջ: Զինուորական երեք քննիչներ որոնք մասնաւորապէս անուանուած են, խիստ հսկողութիւն մը կը կատարեն սահմանադուլիսի վրայ:

ՅՈՒՆԻՆՀԱԿ.— Բրիսթիան թագաւորը քանի մը անգամ խնդրած ըլլալով Վիրէլմ Բ.էն որ աւելի երկար ատեն Բորնհոլմակ մնայ, Գերմանիոյ կայսրն ալ իր մեկնումը այս իրիկունէն վաղը իրիկուան յետաձգեց:

ՀՌՈՄ.—Մերակոյսին նիստերը յետաձգուեցան անպայման ժամանակով:

—Այսօր պաշտօնապէս ծանուցուեցաւ Էտուարտ թագաւորին այցելութիւնը: Անգլիոյ թագաւորը ապրիլ 25ին նաբոլի պիտի ժամանէ եւ 26ին Հռոմ պիտի ուղեւորի:

ԲԱՐԻԶ.—Մերակոյսին նիստերը դադրեցան մինչեւ մայիս 19:

—Երեսփ. ժողովը աւարտեց հիւսիսային Ափրիկէի մասին եղած հարցապնդումից վիճաբանութիւնները եւ կառավարութեան վստահութիւն յայտնող օրակարգ մը քուէարկեց:

ՎԻԷՆՆԱ.—Երեսփ. ժողովին նիստը մինչեւ ապրիլ 21 դադրեցաւ:

ԱԹԷՆԻ.—Արտաքին գործոց նախարարին պաշտօնապէս տեղեկութիւն տրուեցաւ թէ Գերմանիոյ գահաժառանգ իշխանը ապրիլ 10ին Աթէնք պիտի ժամանէ:

ՀՌՈՄ.—Սբէցիայի վեց հազար գործաւորներ անգործ մնացած են:

ՔԱՐԱՔԱՍ.—Պ. Գոնէն մերժեց Անգլիոյ առաջարկած փոխհատութիւնները՝ դաշնակից տէրութեանց բրոթոքոլներուն համար:

ԲԱՐԻԶ.— Շանկայէն կը հեռագրեն թէ Մ. Նահանգները ընդուներ են որ չվնասող հատուցման վճարումը արծաթ դրամով ըլլայ:

—Պ. Տընի Բոյէն Հռոմ ուղեւորեցաւ՝ կրօնական միաբանութեանց վիճակին վերաբերեալ հետեւանքներուն:

ՎԻԷՆՆԱ.— Հակահրէական Տոքդ. Լուէկէր Վիէննայի քաղաքապետ ընտրուեցաւ:

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.— Քոզանի դաւառին հաշուակալ անուանուեցաւ Տումէ գաւառակին կլմտական պաշտօնեայ Ահմէտ Հալեթ էֆ.:

—Առաջին կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ դատական նախարարութեան մէջքթուպճի Շեվքէթ պէյի եւ երկրորդ կարգի Օսմանիէ՝ հաշուակալ Հասան էֆ.ի: Երրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ նոյն նախարարութեան հաշուակալութեան դիւանին առաջին քարտուղար Թալաթ պէյի:

ԴԵՐՄԱՆ ԻՇԽԱՆՆԵՐԸ.—Շաբաթ օրը Իզզէտտին զբօսանաւով Տարտանէլ ուղեւորեցաւ օսմ. պատուիրակութիւնը՝ դիմաւորելու Դերմանիոյ գահաժառանգ իշխանը ու եղբայրը: Պատուիրակութիւնը կը կազմեն Պետական Խորհուրդին անդամ Թիւրխան փաշա, կայս. Թիկնապահ Բամբովնէր փաշա, Խարիճէի արարողապետ Դալիպ պէյ եւ կայս. Թիկնապահ Ահմէտ Ալի փաշա, ճէվատ փաշա, Նէճիպ պէյ ու Մէհմէտ Ալի պէյ: Դալիպ պէյ պաշտօն ունի Վեհ. Սուլթանին տեղեկագիրներ բերելու: Թիւրխան փաշա եւ Ահմէտ Ալի փաշա ալ հիւրամեծար կարգուած են: Նոյն օրը գերման դեսպանատան Լորեյել պահականաւով Տարտանէլ ուղեւորեցան դեսպանատան խորհրդական Պարոն ֆոն Վանկենհայմ եւ դեսպանատան կցորդները: Գերմանիոյ դեսպանատան պաշտօնեաներէն տեղակալ Հաղիֆէլտ իշխանը ու Պ. Շալիհա:

—Դեսպան Պարոն Մարշալ ֆոն Պիպերշթայն հիւանդ ըլլալով, խորհրդական Պարոն ֆոն Վանկենհայմ ներկայ պիտի գտնուի իշխաններուն ներկայութեանը առթիւ կատարուելիք բոլոր արարողութեանց:

—Սաֆիր զբօսնաւը, ուր կը գտնուին գերման իշխանները, երէկ իրիկուն ժամ 7ին Տարտանէլ ժամաներ է: Սաֆիր նեղուցէն ներս մտած ատեն, ամրոցներէն եւ օսմ. մարտանաւերէն թնդանօթներ արձակուեր են: Զբօսանաւն ալ փոխադարձաբար պատասխաներ է: Սաֆիր Զիմէնլիք ամրոցին առջեւ ժամանած ատեն, օսմ. զինուորները բարեւի կեցեր եւ նուագածուները գերմանական քայլերգը նուագեր են: Տարտանէլ ղրկուած օսմ. պատուիրակութիւնը եւ գերման դեսպանատան գործակատարը, իսկոյն Սաֆիր երթալով, բարի գալուստ մաղթեր են գերման իշխաններուն: Պարոն ֆոն Վանկենհայմ օսմ. պատուիրակութեան անդամները ներկայացուցեր է իշխաններուն. նաեւ Թիւրխան փաշան ու Ահմէտ Ալի փաշան որոնք հիւրամեծար կարգուած են: Դերմանիոյ գահաժառանգը ու եղբայրը շնորհակալութիւն յայտներ են Վեհ. Սուլթանին կողմէ եղած մեծարանքներուն համար: Յետոյ Միջերկրականի օսմ. նաւաբաժնին հրամանաբարը Բամի փաշա եւ նեղուցին հրամանատարները այցելութիւն տուին գերման իշխաններուն, բարի գալուստ մաղթեր են: Քիչ վերջը Սաֆիր ճամբայ ելեր է դէպ ի Կ. Պոլիս: Առջեւէն կ'երթային Ցուաս ու Լորեյել շրջենաւերը: Նաարայի առջեւ բերդերէն, ամրոցներէն եւ օսմ. մարտանաւերէն թնդանօթներ արձակուեր են:

—Վեհ. Սուլթանը իմանալով Գերմանիոյ գահաժառանգ իշխանին ու եղբօրը Տարտանէլ ժամանելը, հեռագիր մը ուղղելով Ֆրիտրիխ Վիլհէլմ իշխանին, բարի գալուստ մաղթեց:

—Դերմանիոյ գահաժառանգ իշխանը ու եղբայրը, այսօր, ժամ 4ուկէսին կ. Պոլիս ժամանեցին Սաֆիր զբօսնաւով որ Տոլմա Պաղչէի առջեւ կեցաւ: Գերման իշխանները ցամաք առաջնորդուելով, ընդունուեցան կայսերական իշխանի մը, արարողական Իպրահիմ պէյի, պալատական պաշտօնատարներու եւ գերման դեսպանատան պաշտօնեաներուն կողմէ: Գերման իշխանները պալատական կառքերով եւ հանդիսական թափորով կայս. Պալատ առաջնորդուեցան եւ պատիւ ունեցան Վեհ. Սուլթանին ներկայանալու:

—Գերմանիոյ դեսպանատան պաշտօնեաներէն Պ. Լոյթվէա իշխաններուն արքատարութեանը տակ պիտի գտնուի, որպէսզի ատեն որ կ. Պոլիս մնան:

—Պալատական չորս յիմնապետներ, ինչպէս նաեւ Թէքիրտիրի չոգենաւակը իշխաններուն արքատարութեանը տակ պիտի գտնուին:

—Գահաժառանգ Ֆրիտրիխ Վիլհէլմ իշխանը ծնած է 1882 մայիս 2ին եւ եղբայրը՝ Այթէլ Ֆրիտրիխ իշխանն ալ 1883 յուլիս 7ին: Առաջինը գնդապետի աստիճան ունի եւ երկրորդը՝ տեղակալի: Երկու իշխանները եօթը հետեւորդներ ունին:

ԹՈՒՐԲԻԱ ԵՒ ՑՈՒՆԱՍՏԱՆ.— Վեհ. Սուլթանը հրամայեց Աթէնքի օսմ. դեսպանին միջոցաւ իր բարձր գոհունակութիւնը յայտնել հելլէն կառավարութեան՝ այն փայլուն ընդունելութեանց համար որոնք եղան օսմ. պատուիրակութեան: Կայս. այդ բարձր գոհունակութիւնը եւն. Վեհափառութեան կողմէ Ցունաստանի նկատմամբ յայտնուած համակրութիւնը մեծ ուրախութիւն պատճառած է կ. Պոլիս գտնող Հելլէնացիներուն, վասն զի աւելի պիտի ամրապնդէ երկու դրացի պետութեանց միջեւ տիրող բարեկամական յարաբերութիւնները:

—Աթէնքէն կը հեռագրեն թէ կ. Պոլսոյ հելլէնական դեսպան Պ. Կրիարիս, չորեքշաբթի օրը, Ցունաստանի թագաւորին ներկայացեր է: Երկիրս թագաւորը հրանգ տուեր է դեսպանին՝ աւելի ամրապնդել Թուրքիոյ եւ Ցունաստանի միջեւ եղած բարեկամական յարաբերութիւնները, որոնք վերջերս աւելի մտերմական հանգամանք մը ստացած են:

—Աթէնքի լրագիրները, թուրքահելլէն առեւտրական պայմանագրութեան վրայ խօսելով, կ'ըսեն թէ առանց միջամտութեան անոր ուղղակի կնքուիլը առանձին յաջողութիւն մըն է:

—Այդ պայմանագրութեան մէկ օրինակը, շաբաթ օրը, Բ. Դրան յանձնուեցաւ՝ Կայս. Պալատ մատուցուելու համար:

ԿԱՅՍ. ՆԵՐՈՒՄ.— Կայս. Իրաւէ մը հրամայեց ազատ արձակել Կէօրիսէցի Դրիգոր Ֆոթի անուն անձը, որ քսանչրորս տարիէ ի վեր Իզմիրի բանտը կը գտնուի, եւ Տէպրէցի Եորկի Եէբասխմն, որ վեց տարիէ ի վեր Պոտրումի մէջ բանտարկուած է:

ՑՈՑՆ ԲԱՐԵՐԱՐՆԵՐ.— Մօտերս Սէլանիկի մէջ պիտի կատարուի բացումը այն որբանոցին որ Մալթայի մէջ մեռած Բաբաֆի անուն Սէլանիկցիի մը կտակած հարիւր հազար անգլիական ոսկիին տակովը չինուած է: Խողովակները կը դրուին օգային կազով լուսաւորելու այդ շէնքը: Որբանոցին տնօրէն կարգուած է Աթէնքի որբանոցին նախորդ տնօրէն Պ. Արապիս:

ՐՈՒՄԷԼԻԻ նահանգաց ոստիկան-զինուորներէն անոնք որոնք նոր կազմակերպութեան համաձայն բաց մնացած են, եւ որոնք տակաւին հանգստեան թոշակի իրաւունք չունին, Անատոլի նահանգաց ոստիկան-զինուորներու գունդերուն մէջ պաշտօնի պիտի կոչուին, երբ թափուր պաշտօն ըլլայ:

—Պէրլինէն կը հեռագրեն թէ, կ'ըսեն թուրք լրագիրները, նոյն տեղի քաղաքական չրջանակներուն մէջ չատ աղէկ տպաւորութիւն մը գործեր է ռուս կառավարութեան կողմէ վերջերս Պուլկարիոյ եղած ապդարարութիւնը, որ ապացոյց կը նկատուի Ռուսիոյ խաղաղասէր բնաւորութեան:

—Նոյն Ֆրայէ Բրեսք ալ խօսելով այդ ապդարարութեան վրայ, կ'ըսէ թէ Ռուսիա փափաքող է խաղաղութեան պահպանման. հետեւաբար ուզած է հանկարծել ապատակներուն թէ իրենց ընթացքը եթէ չարունակեն, օսմ. հանգամանքը պիտի պատժէ զանոնք:

—Սպասի Նոյն Ֆրայէ Բրեսքէն առնելով, կ'ըսէ թէ Իտալիոյ չրջանակներուն մէջ մեծ գոհունակութիւն պատճառած է Բուլգարիոյ նահանգաց մէջ գործադրուող բարեկարգական միջոցները: Նոյն նահանգներուն իտալական հիւպատոսները դրկեստով տեղե

ոտիկան-գինուորներու հրամանատար Խայտտին պէյ եւ մէջթուպճի Թէվֆիգ էֆ.։ Նախ Մէջքի պէյ փոխանորդարար կուսակալի պաշտօն պիտի վարէ Հասան Ֆէէմի փաշայի բացակայութեանը միջոցին։

ՌՈՏՈՍԹՈՅԻ կառավարիչը տեղեկագրեց այդ նաւահանգիստը երկաթգիծով մը արեւելեան երկաթուղիներու Մուրտալը կայարանին միացնելու պէտքը։ Տուած տեղեկագիրը յանձնուեցաւ հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան։ Իտիրնէի նահանգին ճարտարագէտները շինութեան ծախքը 250–300,000 ֆր.-հաշուած են իւրաքանչիւր քիլօմէթրի համար։ Այն պարագային երբ շինութիւնները ամրաչէն գինուորներու կողմէ կատարուին, այդ ծախքը 120,000 ֆր. պիտի ըլլայ՝ այսինքն 80,000 ֆր.ի խնայողութիւն մը ձեռք պիտի բերուի։ Ամբողջ գիծին երկայնութիւնն է 30 քիլօմէթր, որով ընդհանուր ծախքին գումարը կ'ըլլայ 2,400,000 ֆր.։ Այդ նոր գիծը թէ՛ վաճառականութեան զարգացմանը պիտի նպաստէ եւ թէ գինուորներու փոխադրութիւնները պիտի դիւրացնէ։

ՊՈՒԼԿԱՐ լրագիրները զրոյց մը կը տիրեն թէ պատերազմական նախարդ նախարար Բարրիքով զորավարը բանակին ընդհանուր քննիչ պիտի ըլլայ։ Պատերազմական նախարարը այդ նպատակով յաւելուածական վարկ մը պիտի ուղէ Սոպրանիէին։

—Պերլինի մէջ վստահութիւն կը տիրէ թէ Պուլկարիոյ նոր դահլիճը խաղաղասէր է եւ թէ օսմ. կառավարութիւնը խաղաղութիւնը պահպանելու մասին հարկ եղած ազդու միջոցները ձեռք առած ըլլալով, ապագայներուն արարքը արգիլել դժուար պիտի չըլլայ։

—Ռումանիոյ լրագիրները կ'ըսեն թէ Ռուրքէվոյի մէջ ածուխի վաճառական Սարկի Նիքոլայէվ անուն Պուլկար մը ձերբակալուեր է։ Վրայէն գտնուած թուղթերէն, առարկաներէն եւ այլն հասկըցուեր է որ Ռուրքէվոյի Պուլկարներէն դրամ հաւաքելու մտադրութիւն ունէր, հետեւեալար այդ անձը Ռումանիայէն վռտարուեր է։

—Վոլոյէն կը գրեն հելլենական լրագիրներու թէ նոյն քաղաքին մէջ երեսուն Պուլկարներ ձերբակալուեր են, որոնց վրայէն գտնուած թուղթերէն հասատուեր է թէ դատարկապորներ են։

ՋԵՐԲԱԿԱԼՄԱՆ ՀՐԱՄԱՆԱԳԻՐ.—Կ. Պոլսոյ ամրաստանիչ ատեանը ձերբակալման հրամանագիր մը տուած է Իպրահիմ Հագգը անուն անձին նկատմամբ, որ վերջերս Մանչէսթրը փախած եւ հոն չարամտութեամբ հրատարակութիւններու ձեռնարկելով, խռովարարներու միացած է։ Այդ անձը իբրեւ ոճրագործ ամրաստանուած ըլլալով, եղեռնադատ ատեանին առջեւ պիտի դատուի։ Դատական-ոստիկանական բոլոր պաշտօնեաներուն հրաման տրուած է զայն ձերբակալել ու յանձնել նոյն ատեանին բանտը։ Իպրահիմ Հագգը որդին է Թաալի (եէֆէն) նախկին կառավարիչ փախստական Հիլմէթի որ, իբրեւ խռովարար, բանտարկութեան, վերտման ու քաղաքային իրաւունքներէ զրկուելու դատապարտուած է։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՍԵՐՊԻԱ.—Աւստրիոյ դիւանագէտներէն մէկը որ տեղեակ է Սերպիոյ կացութեանը, յայտարարեր է Նոյէ Ֆրայէ Բrեսեի Թլեթակցին թէ Սերպիա խաղաղութեան պահպանման փափաքող է եւ թէ Ալեքսանդր Թագաւորը միշտ կ'ուզեսար աւելի ամրապնդելու Թուրքիոյ եւ Սերպիոյ միջեւ եղած բարեկամական յարաբերութիւնները։

ԾՈՎԱՔԻՆ նախարար Հասան փաշա ապագիտնի ըլլալով, հինգշաբթի օրը պիտի սկսի իր պաշտօնատեղին յանձնել։

ՁԻՆՈՒՈՐՆԵՐԸ.—Կայս. Իրատէ մը հրամայեց յանձնիկայ չորեքշաբթի, 10 Մարտերէմ, ազատ բաշխել բոլոր զինուորներուն։

ԹՈՐՓԻԼԱՆԱՒԵՐԸ.—Կայս. Իրատէի մը համաձայն, կ'ըսէ Մոնիդէօռ, նաւայինն բարձրասրճան սպաներէ յանձնաժողով մը պիտի կազմուի Թէբանէի մէջ, քննելու Թորփիլանաւերը եւ տեղեկագիր մը մատուցանելու։ Կայս. Պալատ անհրաժեշտ դատուած Նորոգութեանց մասին։

Պ. ԿՐԻԲԱՐԻՍ.—Աթէնքէն առնուած պաշտօնական վերջին լուրերու նայելով, Կ. Պոլսոյ հելլենական նոր դեսպան Պ. Կրիբարիս Զատկէն ետքը Աթէնքէն ճամբայ պիտի ելլէ։ Պ. Կրիբարիս, երկուշաբթի օրը, Եորկիոս Թագաւորին ներկայացեր է։

ՄՆԱՆԿՈՒԹԻՒՆ.—Առեւտրական երկրորդ դատարանը, կ'ըսէ Իգտամ, մանկի հռչակեց Պոլիս, Մահմուտ Փաշա, Սուլթան Օտալարը խանը հաստատուած յանձնակատար Աւետիս Կարապետեանը։ Դատարանին անդամ Բիլղա պէյ ժիւժ գոմիսէր կարգուեցաւ եւ փաստաբան Սամոէտտին պէյ ու անձնական դատախազ Կէվրէկեան Միհրան էֆ.ն առժամեայ սխմիք կարգուեցան։

—Ծանուցուեցաւ թէ Կ. Պոլսոյ Ա. Աւստրական Սենեակը տեղեկագրած էր Աւեւտրական ու հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան որ խարդախուած սընանկութիւններու մասին միջոցներ ձեռք առնուին։ Նախարարութիւնն ալ ծանոյց նոյն Սենեակին՝ մանրամասնութիւններ հաղորդել վերջերս եղած սնանկութեանց մասին. նաեւ տեղեկագրել թէ ատոնց մէջ խարդախութիւններ չգործուելու համար ինչ միջոցներ ձեռք առնելու է։ Աւեւտրական Սենեակն ալ խորհրդակցութիւն կատարելով յանձնաժողով մը կազմեց, այդ մասին քննութիւն կատարելու եւ ծրագիր մը պատրաստելու համար։

ՎԻՃԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—Կայս. Իրատէ մը հրամայեց որ օսմ. երկիրներու մէջ վիճակագրութիւնը Եւրոպայի մէջ տեսնուած կատարելութեան հասցնելու մասին խորհրդակցութիւն կատարուի։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ Աւեւտրական Սենեակին հրաժարմամբ կամ մահուամբ պակսած անդամներուն տեղ ընտրեալներն՝ Խուրշիդ Օսման Նուրի էֆ., Մանիգատ Հաճի Հիւսէյին Սապրի էֆ., Ճշմարտախօսեան Զարմայր էֆ. եւ Պ. Պ. Լէոնիտաս Զարիֆի, Արիսթոտէմ Բոզմէթօ, Լէոնար Վիթալիս ու Թէոտոր Կուրֆի։ Հետեւաբար, Կ. Պոլսոյ Առեւտրական Սենեակը սապէս կազմակերպուած է.—Աղարեան Պետրոս էֆ., առաջին նախագահ, Մուսթաֆա Շիւքրի պէյ՝ երկրորդ նախագահ, Մանուկեան Սենեքերիմ էֆ. առաջին խորհրդական եւ Հաճի Մէհմէտ Շեֆիգ պէյ՝ երկրորդ խորհրդական։ Իսկ անդամներն են Ապուզաղատ Մէհմէտ էֆ., Ճէպպարզատ Սայիտ էֆ., Նէմիզատ Թահսին փաշա, Կիւլպենկեան Պարիկ էֆ., Խուրշիդատ Օսման Նուրի պէյ, Էրալիզատ Էլ-Հաճ Հասան Շերիֆ պէյ, Մանուկեան Տիգրան էֆ., Մանիզատ Էլ-Հաճ Հիւսէյին Սապրի էֆ., Ժան Սթավրօ էֆ., Աթանասաքի Եորկիատի էֆ., Արիսթոտէմ Բոզմէթօ էֆ. Զարմայր Ճշմարտախօսեան էֆ. եւ Պ. Պ. Ա. Հիւսէյնէն, Լէոնար Վիթալիս, Բիւբէնօ, Իղնաք Ֆէրնանտէզ, Լէոնիտաս Զարիֆի, Սթէֆանու տ'Անդրէա, Սիլվէն Միլ ու Թէոտոր Կուրֆի։

ԴԵՐՄԱՆԻՈՅ դեսպանին կինը՝ Մարշալ Պառոնուհին քանի մը օրէ ի վեր հիւանդ է։

Պ. ՄԱՔՍԻՄՈՎ, Դահիրէի դիւանագիտական ռուս գործակատարը ու ընդհանուր հիւպատոսը, շաբաթ առտու Կ. Պոլիս ժամանեց Արեւելեան Ճեպընթացով։

ԱՐՇԻՊԵՂԱԳՈՍԻ կղզիներու նահանգին կուսակալ Ասկէրն փաշա, որ քննական պտոյտի եկած է, շաբաթ օրը Միտիլի ժամաներ է։

ԳՈՆԵԱՑԻ նահանգին առաջին ճարտարագէտ կարգուեցաւ նոյն նահանգին ճարտարագէտներէն Թագորեան էֆ.։

ՌՈՒՄԱՆԻՈՅ կառավարութիւնը մարտ 7/20էն սկսեալ հինգ օրուան քարանթինա սահմանեց Աղեքսանդրիոյ ու Եգիպտոսի ժամանումներուն դէմ, որոնց համար նաեւ փակուած են Բէյսոթէնէթի ու Մանկալիայի նաւահանգիստները։ Վէնէտիկի առողջապահական պայմանադրութեան հրդ յօդուածին մէջ նշանակուած ապրանքներու եւ պահածներու, բանջարեղէններու ու պտուղներու մուտքն ալ արգիլուած է։

ԴԱՄԱՍԿՈՍԷՆ կը հեռագրեն թէ մինչեւ չորեքշաբթի իրիկուն քոլերայէ 3 դէպքեր ու 2 մահեր պատահեր են եւ հետեւեալ օրն ալ մէկ դէպք ու առաջուան բռնուածներէն մէկ մահ։ Ամէն միջոց ձեռք առնուած է ախտին ճարակումը արգիլելու։

ՏԻԱՐՊԷՔԻՐի նոր կուսակալ Նազըմ փաշա շաբաթ օրը իր պաշտօնատեղին ժամներ է։

ՊԱՏՈՒԱՍՏ.—Զինուորական վարժարաններու ընդհանուր վերատեսչութիւնը գրեց կրթական նախարարութեան որ իրենց դասակը պատուաստել չուզող եւ հինգ տարի վերջը պատուաստը նորոգել չուզող ծնողքներէն եւ այդ կարգի տղաքներ վարժարան ընդունող վարժարանի տնօրէններէն դրամական տուգանք առնուի։

ԴԵՂԱՐԱՆՆԵՐՈՒ սակայցոյցի պատրաստութեան յանձնաժողովը իր տեղեկագիրը պատրաստելով մատոյց քաղաքային բժշկական ժողովին, որ քննեց ու տեսաւ թէ դեղերու գիները Եւրոպական սակայցոյցներէն ժան են, բայց իրեւ պատրաստողէջք նշանակուած գիները չափազանց դաւա. ուստի տեղեկագիրը նոյն յանձնաժողովին վերադարձուց, աւելի ժան սակայցոյց մը պատրաստելու համար։

ՅՈՒՆԱՑ Պատրիարքարանին քաղաքական ժողովին դադարեալ անդամներուն տեղ երեկ ընտրուեցան Եանքօ Էսանիսի պէյ, Սինեսօզլը Ալիքսանդրոս էֆ., Բոզտա փաշա ու Խրիսօ էֆ.։

ԹՈՒՆՍԻ նախորդ կառավարիչ Մէհմէտ Շեֆգը էֆ. երէկ Կ. Պոլիս ժամանեց։

ԱՆԱԳԱՌՈՐԾՆԵՐԸ.—Զեռնտաս պաշտօնարանը նկատելով որ անագառործներու գործածած անագները խառնուրդ են, որոշեց քննել տալ բժշկական վարժարանին քիմիական տարրալուծարանին մէջ։

ԱՆԱՏՈԼԻի երկաթուղիի Ընկերութիւնը որոշած է նաւահանգիստ մը շինել Մալթէբելի առիւ։

ՍԱՐԲԵԱՆԻ մէջ, առջի օրը, ոճիր մը գործուեցաւ հետեւեալ պարագաներուն մէջ.—Պէօյիւքտէրէի Բէքթէլի տալեանին տէրը՝ Տէտէ Եուսուֆ իր աղջիկը ամուսնացուցած էր Թէվֆիգ էֆ.ի հետ։ Ժամանակ մը տիրող սիրալիր կենակցութենէն ետքը, կեսուրի ու հարսի յարաբերական կուրը ծագեցաւ եւ այնքան սաստկացաւ որ Թէվֆիգ էֆ. սկսաւ տուն չերթալ։ Կինը գանգատեցաւ հօրը՝ Տէտէ Եուսուֆի որ յանդիմանեց իր փեսան. ատկէ / չնամուսնութիւն մը ծագեցաւ մէջերնին։ Առջի օրը Տէտէ Եուսուֆ, Թէվֆիգ էֆ.ի հետ բուռն բանակռիւ մը ունեցած պահուն, դանակը քաշեց եւ իր փեսին ալ կողը խրեց ու փախաւ։ Վիրաւորը թէեւ դարմանուեցաւ, բայց դիները մեռաւ։ Ոճրագործը ձերբակալելու համար ամէն կողմ հրաման զրկուեցաւ։

ՄԱՔՐԻԳԻՒՂի մօտ, առջի օրը, երկաթուղիի կառամուտ մը տապալեց յոյն կին մը Մանեօ անուն, որ գլխէն ծանրապէս վիրաւորուելով հիւանդանոց տարուեցաւ։

ՕՍՄ. ՊԱՆԳԱՑԻՆ Ղալաթիոյ, Բեբայի ու Պոլսոյ Տիւերը գոց պիտի ըլլան յառաջիկայ ուրբաթ եւ երկուշաբթի։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Պ. Ն. Մառ, փետրուար 27ին Ռուսաց կայս. հնագիտական արեւելեան կաճառի նիստին մէջ կարեւոր զեկուցում մը կարդացեր է իր ճանապարհորդութեան մասին, զոր կատարած է 1902 թուականին դէպի Երուսաղէմ՝ ուսումնասիրելու համար Ս. Յակոբի եւ Ս. Կատարինէի վանքերու մատենադարանները մէջ պահուած հայերէն եւ վրացերէն գրչագիրները։ Ուսումնասիրուած գրչագիրներուն մէջ ամէնէն աւելի կարեւոր տեղը բռնած են Ս. Գրիգոր Լուսաւորչի եւ Վրաստանի Լուսաւորիչ Ս. Նունէի մասին գտնուող գրչագիրները։

—Ս. Հայրապետը հաստատած է Ամերիկայի Հայոց առաջնորդութեան վերաբերեալ կանոնագրութիւն մը, որով պիտի ղեկավարուին Մ. Նահանգաց մէջ գտնուած Հայոց եկեղեցիներու հոգաբարձութիւնները։

—Երուսաղէմէն Պատրիարքարան հասած ընդարձակ տեղեկագիր մը, զոր ստորագրած են քանի մը անկողմնակալ միաբաններ, Լուսարարապետի ընտրութեան եւ յարակից վէճերու նկատմամբ ընդարձակ բացատրութիւններ հաղորդած է։ Այդ տեղեկագիրը որ գրուած է 20 էջ, ի միջի այլոց սա տողերն ալ կը պարունակէ. «Շատ ու շատ ճիշդ է Աբեւելեան 5170 թուի Պատրիարքարանիկուրերու բաժնին մէջ Երուսաղէմի գործերուն իրաւէկ անձնաւորութեան մը լուսարարապետի ընտրութեան արդիւնքի մասին բուռ խորհրդածութիւնը.—կը թուի որ անտիրոջ վրդ.ներու խումբի մը սոխրումներն ու հնարներն են այս կուսակցական ընտրութեան հայթայթիչները, որ միաբանական հանրութեան օգտին աւելի ունին իրենց մասնաւոր շահերն ու նկատումները։ Դալով Միաբանական ժողովոյ անդամներէն ոմանց կատարած դերին, տեղեկագիրը կը տիրէ թէ անոնք «Հեռագիրներ կը տեղացնեն նորընտիր լուսարարապետին», միւս կողմէ սուտ ու սխալ տեղեկութիւններ հաղորդելով իրենց համախոհ թերթի մը, ի կ. Պոլիս։

—Ս. Պատրիարքը երէկ իրիկուն քարոզեց Մայր Եկեղեցւոյ մէջ, նիւթ ունենալով մարմնոյ կատարելութիւնը։

—Թէոդիզիի եկեղեցիին նորոգութիւնները փութով առաջ կը տարուին, ուստարելու համար Մաղվաղարդի կիրակին։ Զրնոր պէյ 200 ոսկիէ աւելի ծախսած է այդ նորոգութեանց համար, միեւնոյն ժամանակ անձամբ՝ իրեւ ճարտարապետ՝ հսկելով շինութեան գործին։

—Մանչէսթրի եկեղեցիին Հոգաբարձութիւնը քահանայ հովիւ մը գտնելէ ճարահատ, ինդրած է որ Դատրգիւղի առժամեայ քարոզիչ Տ. Ղեւոնդ Վ. Դուրեանը զրկուի Մանչէսթր՝ իբրեւ հոգեւոր հովիւ։

—Եալովայի Զէնկիլէր գիւղի մանարանները մէջ աշխատող հայ կիներ ու աղջիկներ՝ իրենց խնայողութեամբ հատուած դրամով ձեռք մը պատարագի զգեստ պատրաստել տուեր են, իրենց բարեպաշտական զգացումներէն դրդուած։

—Մեր նոր աշխատակից Հոնուի երկուշաբթիի յօդուածը ուշ ստացած ըլլալով, վաղուան Թիւով պիտի հրատարակենք։

—Տնտեսական Խորհուրդը անցեալ ուրբաթ օր իր տարեկան նիստը գումարեց եւ զբաղեցաւ հետեւեալ խնդիրներով։—1. Սամաթիոյ բնակիչներէն հիւսս Մելքոն կարապետեան եւ անոր կողակիցը՝ Երմանէ Միքայէլեան իրենց սեփական մէկ տունը կտակած ըլլալով Նաւուր Դարուի Ս. Յովհաննէս եկեղեցիին, տեղւոյն Թաղ. Խորհուրդը ըստ յանձնարարութեանն պատրաստելով կտակագիրները մատուցած էր Տնտեսական Խորհուրդին։ Խորհուրդը քննելով ներկայացեալ կտակագիրը, հաստատեց անոնց օրինաւորութիւնը եւ որոշեց ներկայացնել Ս. Պատրիարք Հօր՝ վաւերացուելու համար։ 2. Պատրիարքարանի նշանադրութեանց համար պէտք տեսնուած խայերու պատրաստութեան որոշեալ նաւագուրդը տեղի ունեցաւ եւ այդ գործը յանձնուեցաւ ոսկերիչ Օնիկ աղա Դաւվաֆեանի։ 3. Խորհուրդը նկատելով որ ազգ. զանազան հաստատութիւններու պատկանող գումարները եւ արժէքաւոր առարկաները կամ արժէթուղթերը կարգմը մասնաւոր անձնաւորութեանց քով թողուելուն հետեւանքով՝ անոնցմէ շատերը կորսուեան մատնուելու պատահականութիւնէն զերծ չեն մնար, պէտքը զգաց յանձնաժողովի մը կազմութեան, որ պաշտօն ունենայ այդ կարգի դրամներու կամ արժէքաւոր առարկաներու վիճակը քննել եւ անոնց ապահովութեանը համար կարեւոր միջոցներ առաջարկել, հետեւաբար Խորհուրդը որոշեց իր այս առաջադրութիւնը յայտագրել Քաղաքական ժողովին։ 4. Սամաթիոյ Ս. Գէորգ եկեղեցւոյ Թաղ. Խորհուրդը արտօնութիւն խնդրած էր եկեղեցւոյ սեփական վեց կոտր կալուածները վաճառելով արդիւնքը յատկացնել տոկոսաւոր պարտքերու վճարման։ Խորհուրդը ուշադրութեան առնելով այս առաջարկութիւնը եւ լսելով միանդամայն Թաղ. Խորհրդոյ դիւանի բացատրութիւնները այս մասին, ընդունելի չդատեց եղած առաջարկութիւնը, իսկ տոկոսաւոր պարտքերու վճարումին պարտքային նըկատառութեան առնելը վերապահեց նոյն եկեղեցւոյ նախագր եւ նախկին Թաղ. Խորհրդոյ պաշտօնավարութեան հաշուոց մատուցման։ 5. Սամաթիոյ երեք թաղերը Աղքատախնամի հրաժարեալ տնօրէն Խորհուրդը մատուցած էր իր միամեայ մատակարարութեան հաշուեցոյցը սկսեալ 1901 դեկտեմբերէ մինչեւ նոյեմբեր 1902 տարիին վերջը, բացատրական տեղեկագրով մը։ Խորհուրդը նկատելով որ ներկայացեալ հաշուեցոյցին ճշգրտութիւնը հաստատուած էր միայն Ս. Գէորգ եկեղեցւոյ Թաղ. Խորհուրդին կողմէ, մինչդեռ ըստ օրինի պէտք էր որ Այթը Մէրտիրի եւ Նաւալը Գաբուի Թաղ. Խորհուրդներն ալ հաստատած ըլլային հաշուեցոյցը իրենց կարգին, հետեւաբար որոշուեցաւ վերադարձնել հաշուեցոյցը՝ այդ Թերին լրացընելու համար։ 6. Սամաթիոյ Աղքատախնամի արդի Տնօրէն Խորհուրդը Ս. Գէորգ եկեղեցւոյ Թաղ. Խորհուրդին միջոցաւ արտօնութիւն խնդրած էր Տնտես. Խորհուրդէն Աղքատախնամին պատկանող եւ ծախսի անձնաւորութեան մը քով պահ դրուած գումարէն մաս մը գանձելու եւ իր մատակարարութեան անհրաժեշտ պէտքերուն գործածելու համար։ Խորհուրդը այս առաջարկութիւնը նկատողութեան առնելով, ընդունելի դատեց զայն եւ որոշեց ի գործ դնել կարելորը։ 7. Պալթիի Թաղ. Խորհրդոյ խնդրանքին վրայ, որոշուեցաւ կեդեցիներու գոյքերու եւ անօթներու կահացուցակի ծրագրէն եւ անոր յարակից կալուածներու վիճակացոյց պատկերէն մէյ մէկ օրինակ զրկել նոյն Խորհուրդին, որպէս զի անոնց հետեւութեամբ պահանջուած ցուցակները օր առաջ կազմելով զրկէ Տնտես. Խորհրդոյ։ Խորհուրդը ասոնցմէ զատ զբաղեցաւ կարգ մը խնդիրներով։

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍՏԸ ՔՈՆՍԹԱՆԹԻՆՈՊԷԼ)

ԲԵՌԼԻՊՈՒՐԻ, 5 ապրիլ.—Ռուսիոյ կայսեր յայտարարութիւնը, այսօր, կարդացուեցաւ բոլոր եկեղեցիներուն մէջ։

ՊՈՒԷՐԼԷ.— Խորհրդարանին նըստաշրջանը երէկ փակուեցաւ։ Այդ առթիւ արտասանուած գահաճառը կը խօսի փակուող նստաշրջանին մէջ Խորհրդարանին ունեցած գործունէութեանը վրայ. վեր կը հանէ քուէարկուած օրինագիծերուն տընտեսագիտական արժէքը երկրին համար. վերջապէս շնորհակալութիւն կը յայտնէ Մեկուսական ու Երեսփ. ժողովին կողմէ կառավարութեան ընծայուած աջակցութեան համար։

ԿԱՑՎԻՒ.—Առջի գիշերը նորէն դիպուածով պայթում մը տեղի ունեցաւ վառոդարանին «Հիլտէգարտա» մթերանոցին մէջ։ Ութ գործաւորներ ծանրապէս վիրաւորուեցան։

ԲԷՐԼԻՆԵԱՆ.— Ֆրանսայի ծովային նախարար Պ. Բէլլէթանի ի պատիւ 1600 հոգինոց սեղան մը արուեցաւ։ Նախարարը յայտարարեց թէ պէտք է հաւատալի ըլլալ այն իսէպին որ կրօնական միաբանութիւնները կը ջնջէ եւ հարստութիւնները աւելի արդար կերպով բաշխելու կ'աշխատի։ Պ. Բէլլէթան խօսեցաւ յարաճուն վտանգին վրայ եւրոպական աւատապետութեան որուն մէջ կարգ մը պետութիւններ առանձին յառաջդիմութիւն մը ցոյց կու տան այս մինչոցիս։ Այդ խօսքերը բուռն ծափահարութիւններով ողջունուեցան։

ԲԱՐԻԶ.—Զորրորդ շրջանակին երեսփոխական ընտրութեան առթիւ ապօր կատարուած համամատական քուէարկութեան տուեն ընկերվարական կուսակցութենէն Պ. Տէվիլ ընտրուեցաւ 5059 ձայնով, ազգայնական Պ. Պարրէի դէմ որ 4847 քուէ ստացաւ։ Ազգայնական կուսակցութենէն Թափուր մնացած աթոռի մը համար ընտրութիւն կը կատարուէր։

(ԱԺԱՆՍ ՆԱՄԻՈՅՆԱԼ)

ԲԱՐԻԶ, 3 ապրիլ.—Բարիզի Գրդ. շրջանակին Բ. բաժանումին մէջ ընկերվարական կուսակցութենէն Պ. Տրվիլ երեսփոխան ընտրուեցաւ ազգայնական Պ. Մորիս Պարրէի տեղ։

—Արտօնութիւն չունեցող կրօնական միաբանութեանց մասին տրուած որոշումը սկսաւ գործադրուիլ, առանց միջադէպի։

ԼԻԶՊՈՆԱ.—Լուսաւորութեան Թագաւորը այցելեց աշխարհագրական Ընկերութեան կեդրոնը, ուր ներկայ գտնուեցաւ տրուած հացկերոյթի մը։ Անգլիոյ ու Բորթուկալի Թագաւորները փոխադարձաբար բարեկամական բաժակներ պարպեցին։

ՆԱԲՈՒԼԻ.— Լուսաւորութեան Թագաւորը ապրիլ 26ին պաշտօնապէս հոս պիտի ժամանէ։

ՊԷԼԿՐԱՏ.— Սերպիոյ հիմնական օրէնքին վերաքննութիւնը քիչ օրէն պիտի հռչակուի։ Պ. Լազարէվիչի հրաժարականը ընդունուեցաւ։ Արմատականները որոշեցին շարունակել իրենց ընդդիմութիւնը։

ԼՈՆՏՈՆ.— Պ. Զէմպրլէն բացարձակապէս կը հերքէ լրագիրներու արտատարպած այն զրոյցը թէ մտադիր եղած ըլլայ Խորհրդարանի լուծումը ձեռք բերել։

ԲԱՐԻԶ.—Հաւանական է որ Երեսփ. ժողովին Զատկի արձակուրդը սկսի ապրիլ 7 կամ 8ին, եւ նիստերը վերսկսին մայիս 20ին։

—Քարտուղարին կը հեռագրեն թէ Վէնեցուէլոյի ֆինանսական դեսպանը կը բանակցի Բարիզ Բոնդուան տ'Էնքոնդ պանքայի հետ, Վենեցուէլայի պարքին միացումը գլուխ հանելու եւ Քարտասի մէջ ֆրանսական պանքա մը հաստատելու համար։

ՄԱՏՐԻՏ.—Վէկս տէ Արմիս մարքիզը յայտարարեր է Ալֆոնսօ ԺԳ. թագաւորին թէ ազատականները պատրաստ են նախարարութիւնը ստանձնել, եթէ ներկայ կնճռոտ կացութիւնը տարկա անհրաժեշտ ընծայէ։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 22 Mars

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Գ.	Օ. Ո.	31	23 1/2
Ամէնէն բարձր գին	»	33	01 1/2
Ամէնէն վար գին	»	31	21 1/2
Բուռլէլիի երկաթուղի զոց.	ֆր.	1 0	62
Ամէնէն բարձր գին	»	122	12
Ամէնէն վար գին	»	120	62

ԲԱՅՈՒՄ 24 Mars

Օսմ. Քոնսոլիտ Սեռի Գ.	Գ. Ղ.	31	23
Բուռլէլիի երկաթուղի	ֆր.	120	50
Շիրքէթի Խայրիէ		30	—
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		—	—
Օսմ- Գանքա		—	—
Քէտտի ժէնէրալ Օթմ.		—	—
Ղօս. Օթմ. Նանտ է Վարէօռ.		9	13
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	35
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		6	30
» ժուիսանս		1	80
» պարտատոմսագիր		492	—
Քարափ Գ. Պոլսոյ		500	—
Թրանսվայ		143	—
Քէտտի Ֆոնսիէ Եժիպտիէն		266	—
Լավրիոյ		81	50
Անատոլիի երկաթուղի բաժնեթուղթ		13	25
« պարտատոմսագիր	«	527	—

ՓՈՔԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	111	15
» » » չէք	»	110	38
Բարիզ » »	ֆր.	22	67
» » » չէք	»	22	63 3/4
Գերլին անտոկոս չէք	մարք	18	57
Վիէննա չէք	ֆիորր.	21	06

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանկնոց	Ղրշ.	17	20
Անգլիական ոսկի	»	110	—
Բօլ էմբէրիսյ	»	20	10
Գրիվնից	»	51	08
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	05
Մէջիտիէ	»	—	—
Բաւպի Ոսկեղարամ	Օ. Ո.	3	60

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 6 Ապրիլ

Անգլիական Քոնսոլիտ	90	25
Օսմանեան Բանկ սէռի Բ.	52	50
» » » Դ. բաց.	28	87
» » » Դ. գոց	28	81
Օսմանեան Գանքա	13	87
Ռուսական 1890	—	—
Հելլենական 5 %	42	—
» Մօնօբոլ	44	—
Պուլկարական 1888	92	—
Եժիպտիէն իւնիֆ իէ	107	75
Ճօմինիալ	105	—
Թրանսվալ	5	68
Այտին երկաթուղի	12	87
Փոխանակագիր	25	37 1/2

ԲԱՐԻԶ, 6 Ապրիլ

Ֆրանս. Բանկ 3 %		98	50
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ. բաց.	Ղրշ.	29	22
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ. գոց.	»	29	05
» » » Բ.	»	20	10
» » » Դ.	»	21	50
Օսմ. Կայս. Գանքա	ֆր.	595	—
Օսմանիէ	»	—	—
Բուռլէլի երկաթուղի	»	126	—
Օսմ. մաքսատուն	»	478	—
Օսմ Ռէժի	»	367	—
Բրիօռիթէ Թիւրք 4 %	»	—	—
Քէտտի Լոնտէ	»	1083	—
Իտալական Բանկ	»	102	65
Սպանիական արտաքին	»	88	05
Թրանսվալ	»	144	50
Զէք Լոնտոնի վրայ	»	25	165
Գրամազրոյ	»	—	—

ՊԵՐԼԻՆ, 6 Ապրիլ

Ռուպլը	ֆր.	—
Բուռլէլի երկաթուղի	»	126 70
Անատ. երկթ. պարտատոմսագիր	»	102 60
Փսխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20 325

ՎԻԷՆՆԱ, 6 Ապրիլ

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	ֆր.	239 95
Բուռլէլի երկաթուղի	»	117 —
Օսմ. Ռէժի	»	343 —

ՏԵՂԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

Պալեան ապահովագրական Ընկերութեան գրասենեակները մարտ 1/14էն փոխադրուած են Կալաթա, Թահթապրուն խանի առաջին յարկը, Վոյվոտա փողոց, Օսմ. Կայս. Պանքային դիմաց։ 13—20

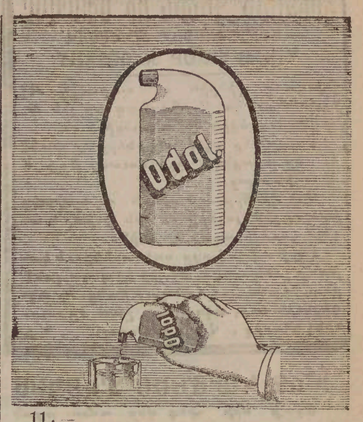

11.—

ԱՊԱՌԻԿ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
Կահաւորման յատուկ ամէն տեսակ ապրանաց

Ղալաթիա, Թիւնէլին քովը, Մէրթէչանի փողոց Իրզէթ Փաշա Խանի կից, Թիւ 16

Նոր հաստատուած սոյն մթերանոցներուն մէջ կը գտնուին անգլիական գորգեր, տոքումա եւ Թաշկեայ գորգեր, «քէչէֆ»ներ, «Թիւլ» վարագոյրներ, սդրաներ, քորնիշներ, գեղեցիկ մուշամպաներ եւ զանազան տեսակներով ճոխ կերպասներ, մահճակալներ, աթոռներ ու հայելիներ։ Կը վաճառուի յարգոյ հասարակութեան շատ դիւրամատչելի պայմաններով, ԱՐՄԱԿԱՆ ՎԱՃԱՐՄՈՒՆԹՈՎ

635 ՎԵՐՋՆԱԿԱՆ ԳԻՆ

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ
ԻԹԻԼՆ Ծ. ԲԷՍՄԱՋՕՂԼՈՒ
ԵՒ ԸՆԿ.

Ղալաթիա, Վոյվոտա փողոց, թիւ 2

Սոյն դրամատունը սեղանաւորական ամէն կարգի գործեր կը կատարէ. չէքեր կը հանէ Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքներուն եւ արտասահմանի վրայ, կտրոններ կը գնէ, փոխանակագիրներ կը վճարէ, Սակարանի գործութիւններ կը կատարէ, ամէն տեսակ արժէքներու գնում եւ վաճառում կ'ընէ, վիճակախաղութեանց պարգեւներուն ստուգութիւնը ձրի կը բատարէ եւէն.։

ԱԴԶ

Կարեւոր Թաղի մը մէջ հաստատուած մասնաւոր վարժարանի մը տէրը, արտօնագիրը պաշտօնապէս փոխանցելով հանդերձ, դպրոցական կարասիքները եւ դաշնակ մը ծախելու տրամադիր է։ Վարժարանի մը տէր ըլլալ փափաքողներուն համար լաւագոյն առիթ մըն է ասիկա։

Դիմել խմբագրութեանս մինչեւ 15 օր։
18 մարտ 1903 3—5

Ցանձնարարեցի իմ հիւանդներուս որ ինֆլիւէնցային հետեւանքը եղող ուսաթիկ հարբուխին եւ նմանօրինակ ուրիշ հիւանդութեանց համար գործածեն տաք կաթի խառնուած Քրոն

ԱՅԺՄԱՇ ՔՈՎՍՅԱՆ
ՀԱՅԱԶՆՎԱԾԱՅՈՒԹՅԱՆ ՎԱՃԱՌՔԱՅԻՆ ԽԱՆՈՒԹ
ՀՈՍԿՈՎՈՒՄ ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ
(8) Վ"ԺԳԿԳՅՈՒ „ՂՈՖՅԳԳ

ՄԵՐԺՎԵՑ ՀԱՅԿԱՆԻ ՀԱՅԿԱՆԻ ՀԱՅԿԱՆԻ

ԱՆՈՒՇ ԱԲԵԼՅԱՆ

ՀԱՅԿԱՆԻՆԳԻ, ՀԱՏՈՒ ԳԱԶԱՆՎԱԿԻ

ԼԻ ԴԻՄԱ 600,000ՇԻ տարեկան գումարներ։ Ընդունելություն ամեն օր։ Գրասենյակ՝ Գալատայի Գրանդ Ռուի մոտ։ Հեռ. 13։ Դիմել՝ Նոր Նուրի։

Գրասենյակ՝ Գալատայի Գրանդ Ռուի մոտ։ Հեռ. 13։ Դիմել՝ Նոր Նուրի։

ԳՅՈՒՆԱՐ Է.Բ

ՀԱՅԿԱՆԻՆԳԻ, ՀԱՏՈՒ ԳԱԶԱՆՎԱԿԻ

ԼԻ ԴԻՄԱ 4 տ. 100 տոկոսով գումարներ։ Ընդունելություն ամեն օր։ Գրասենյակ՝ Գալատայի Գրանդ Ռուի մոտ։ Հեռ. 13։ Դիմել՝ Նոր Նուրի։

ԼՈՒՍԱՆ ՄԱՆՈՒԿՅԱՆ

ՀԱՅԿԱՆԻՆԳԻ, ՀԱՏՈՒ ԳԱԶԱՆՎԱԿԻ

ԼԻ ԴԻՄԱ 600,000ՇԻ տարեկան գումարներ։ Ընդունելություն ամեն օր։ Գրասենյակ՝ Գալատայի Գրանդ Ռուի մոտ։ Հեռ. 13։ Դիմել՝ Նոր Նուրի։

ԱՆՈՒՇ ԱԲԵԼՅԱՆ

ՀԱՅԿԱՆԻՆԳԻ, ՀԱՏՈՒ ԳԱԶԱՆՎԱԿԻ

ԼԻ ԴԻՄԱ 600,000ՇԻ տարեկան